

ŠVEICARAS APIE LIETUVĄ

Sausio 18 d. šveicaras Hans Rychener, pasižymėjęs baltų tautų bičiulis, laikė paskaitą apie Baltijos valstybes. Paskaitą surengė Berno priemiesčio — Waberno kultūros draugija.

Paskaitininkas nušvietė baltų tautų — lietuvių, latvių ir estų — kilmę ir jų skirtingumą tiek nuo slavų, tiek nuo germanų. Po to jis supažindino klausytojus su baltų tautų istorija ir ypač iškėlė Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos vaidmenį, apgynus Baltijos rytų pajūrio plotus nuo germanų veržimosi, iš kitos gi pusės sustabdžius mongolų antplūdį, kuris grasino Europai.

Ypač išsamiai prelegentas atpasakojo baltų tautų pasiekimus, kai jos po pirmojo pasaulinio karo pasiekė valstybinės nepriklausomybės. Baltijos valstybių laisvė buvo sužlugdyta, kai dvi imperialistinės valstybės — bolševikinė Sovietų Rusija ir nacional socialistinė Vokietija — sudarė suokalbį prieš taiką ir pasidalino Rytų Europą. Apibūdinęs tas prievartos priemones, kuriomis Maskva užėmė Baltijos valstybes ir jas klasingai susovietino, H. Rychener išsamiau sustojo ties rezistencija prieš primestąjį režimą ir pareiškė viltį, kad baltų tautos atgaus laisvę.

Po paskaitos dr. A. Gerutis visų baltų tautų vardu padėkojo rengėjams bei referentui ir išreiškė pasitenkinimą, kad baltų tautų pastangos išsivaduoti iš rusiškumu nudažytojo komunizmo susilaukia laisvojoje Šveicarijoje gausių nuširdžių draugų.

Iš tikrųjų, didžiulė salė buvo pilna žmonių. Tarp dalyvių buvo ir Šveicarijos sostinės lietuvių su dr. A. Kušliu, lietuvių bendruomenės pirmininku, priešakyje.

Referentas H. Rychener tiek žodžiu, tiek gausingais raštais šveicarų spaudoje bei atskirais leidiniais daug prisidėjo prie baltų tautų laisvės pastangų išgarsinimo Šveicarijoje.

★

Šveicarų valstybinis radijas rengia ateinančios vasaros programai ilgą transliaciją apie baltų tautas. Programa užtruks tris valandas. Kiekvienai tautai — lietuviams, latviams ir estams — skiriama po vieną valandą.

Rimas Česonis, aktyviai besireiškiantis JAV prezidento Jimmy Carter perrinkimo kampanijoje, Baltuose Rūmuose sveikina su prezidentu Carteriu ir viceprezidentu Mondale.

CARTERIO DOKTRINA

Atbaidymas ar paraginimas?

Vytautas Meškauskas

Prezidentas Carteris pažadėjo priešintis tolimiesiems sovietų skverbimuisi į Persijos įlanką. Jei reikėtų, net karinėmis priemonėmis. Tai vadina ma Carterio doktrina, kuri, kaip visos doktrinos, susilaukė pritarimo ir kritikos. Jai pritariantieji mano, kad ji galėtų sovietus atbaidyti, ar bent priversti rimtai apsigalvoti. Kritikai tačiau klausia: o kas bus, jei sovietai iš tikro pajudėtų į priekį? JAV toje srityje neturi savo karinių pajėgų, išskyrus lėktuvnešius, o be stipresnės paramos nei Pakistano nei Irano armijos negalės rimčiau pasipriešinti. Pakistanas turi 400,000 vyrų armiją, kurios ginklai yra praėjusio pasaulinio karo ar pirmos generacijos po jo tipo, atseit negali lygintis su moderniais sovietų ginklais. Irano armija šacho laikais buvo gerai apginkuota, bet kas iš jos liko — niekas tiksliai nežino. Už tat toks griežtas pareiškimas be rimtų priemonių jam paremti gali sovietus išprovokuoti pabandyti įrodyti, kad JAV prezidento žodis nieko nereiškia.

Antra vertus — reikia manyti, kad prezidentas apskaičiavo, jog šiuo metu sovietai, okupavę Afganistaną turės jį viršinti dar kurį laiką. O ir iš viso, didesniems užsimojimams jie turėtų sutraukti daugiau kariuomenės, kas jau būtų pastebėta. Už tat Carteris gali tikėtis turintis pakankamai laiko išgyti tame rajone bazes ir kitaip įsistiprinti. Žinoma, jei tam pritars kongresas, nes pagal 1974 m. įstatymą prezidento iniciatyva karo srityje yra smarkiai suvaržyta.

Kartu iškyla klausimas ir apie Amerikos sąjungininkus,

NATO ir Japoniją. Juk tiems kraštams naftos pristatymas iš Persijos įlankos yra svarbesnis negu JAV. Japonija, kaip žinia, didenių karinių pajėgų neturi, kitas dalykas NATO. Pagal tą sutartį, kiekvienas sovietų įsiveržimas į bet kurio jos nario teritoriją yra 'casus belli' visai sąjungai. Kitais atvejais, kada paliečiami sąjungos interesai pagal 1974 m. birželio 19 d. Ottawos rezoliuciją — turėtų būti tik tariamasi. Tokie pasitarimai dabar vyksta ir, aišku, ginčijamasi dėl jų nemažiau kaip dėl Carterio doktrinos. Vieni mano, kad NATO užsiangažavimas taip toli nuo savo kraštų susilpnins pagrindinį frontą pačioje Europoje. Kiti samprotauja, kad NATO galėtų bent taip padėti kad jos nariai, sustiprindami savo pačių pajėgas, galėtų atpalaiduoti JAV karinius dalinius panaudojimui kitur. Britai jau pasiuntė kelis savo karinius laivus į Viduržemio jūrą,

tuo būdu įgalindami JAV laivus pernesti į Indijos vandenyną. Didelis klausimas kaip apsispręs Vokietija.

Jos vyriausybė nutarė 'oficialiai stovėti JAV pusėje', nors valdančios socialdemokratų partijos pirmininkas Brandt užsiminė apie 'žaidimo lauko tarp abiejų super-valstybių panaudojimą'. Pildydama savo — kaip NATO nario — įsipareigojimus, Vokietija sustiprins ginklų ir karinės medžiagos tiekimą Graikijai ir Turkijai, o jei krizė Vid. Rytuose padidėtų, vokiečiai svarstytų savo karinio biudžeto padidinimą.

Vokiečius gąsdina galimybė kad sovietai gali pradėti spausinti Berlyną. Jie taip pat negali daug padėti Carterio ūkiškom sankcijom jau vien todėl, kad pereitais metais — pirmą kartą pokario istorijoje — vokiečiai daugiau pirkė iš sovietų Sąjungos, negu jai pardavė. Be to,

LIETUVOJE PAGYVĖJO TAUTINIS JUDĖJIMAS

Pabaltijo kraštuose labai pagyvėjo tautinis judėjimas — rašo The Christian Science Monitor korespondentas Maskvoje David K. Willis, šio laikraščio sausio 29 d. laidoje.

Trisdešimt lietuvių, latvių ir estų sausio 28 d. pasirašė du pareiškimus. Viename adresuotame Brežnevui ir JT gen. sekr. Kurt Waldheim, pareiškiam, kad Afganistano invazija prilygsta 1940 m. Pabaltijo valstybių okupacijai.

Pasirašę ragina Brežnevą tuojau be jokių sąlygų atitraukti kariuomenę iš Afganistano.

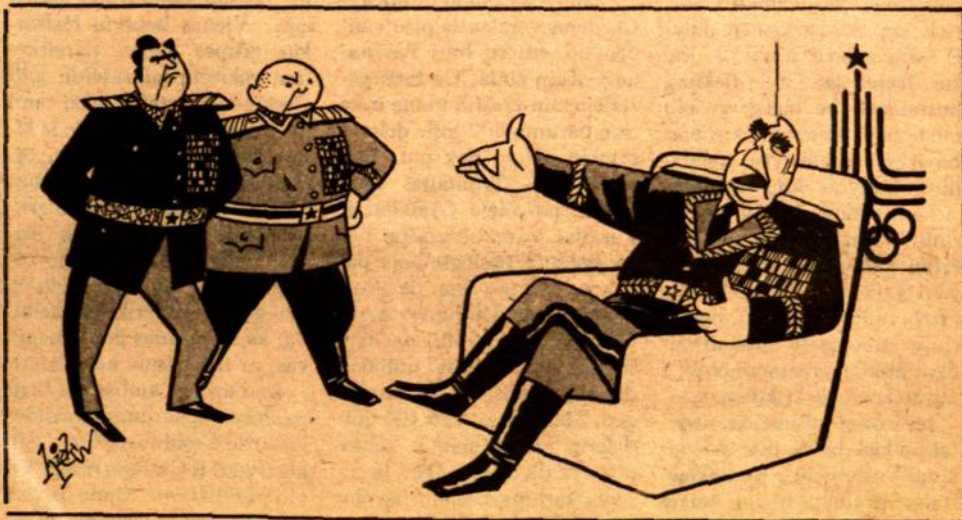
Antrasis pareiškimas adresuotas tarptautiniam olimpiniam komitetui ir JAV, Kanados ir Anglijos komitetams, raginant nedalyvauti Maskvos olimpiadoje.

Olimpiniai žaidimai simbolizuoja taiką, rašoma pareiškimė, todėl jokia kariaujanti valstybė neturėtų žaidimuose dalyvauti. Be to, kraštai, kurie nepripažįsta Pabaltijo okupacijos, neturėtų priimti Maskvos kvietimo, nes olimpinės regatos bus vykdomos Estijos sostinėje Taline ir tai sutripyt olimpinį žaidimų principus.

Vokietija esanti įsipareigojusi įvairiomis sutartimis — o ir JAV pardavė sovietams sutartimi pažadėtus 8 mil. tonų javų: Carteris sulaukė tik kas būtų daugiau to sutarto kiekio.

V. Vokietija 15% savo su naudojamų natūralių dujų

(Nuke)ta i 2 psl.)

— Jei olimpijadą nukeltų į Graikiją, mes turėtumėm pirmi nuvykti!

SAVAITINĖ POLITIKOS *Įvairvalgia*

Kennedy pasisuko smarkiai į kairę. — Islamo valstybės prieš sovietus, bet kratosi ir JAV bičiulystės. — Pakistanas - antra Suomija. — Dar apie Česiūną.

Senatoriaus E. Kennedy blogas pasirodymas Iowos valstybės registruotų demokratų rinkimuose (kuriuos amerikiečiai vadina 'caucus', kas faktinai reiškia uždara partijos vadeivų susirinkimą ir yra kilęs iš indėnų panašiai skambančio žodžio, reiškiančio 'vyresnį' ar 'patarėją') privertė senatorių aiškiau parodyti savo 'spalvą'. Jo kalba Washingtono George Town universiteto studentams aiškiai buvo skirta demokratų partijos kairiojo sparno simpatijoms laimėti. Smarkiai pakritikavęs Carterį, jis siūlė bent 6 mėnesiams pradėti kainų, algų, nuomų ir kt. kontrolę, o vietoje rūpinimosi Persijos ilankos gynymu - tuojau pat įvesti benzino korteles, kurios taip sumažintų benzino sunaudojimą, kad JAV nebe tiek daug priklausytų nuo naftos ir jos produktų importo iš užsienio. Kol kas dar neaišku, kokio atbalsio tautoje susilauks toks radikalus posūkis, tačiau nėra abejonės, kad toji senatoriaus kalba išsiskaus daug griežtesnes diskusijas, kurios iki šiol dėl Irano ir Afganistano įvykių buvo gerokai prislopintos.

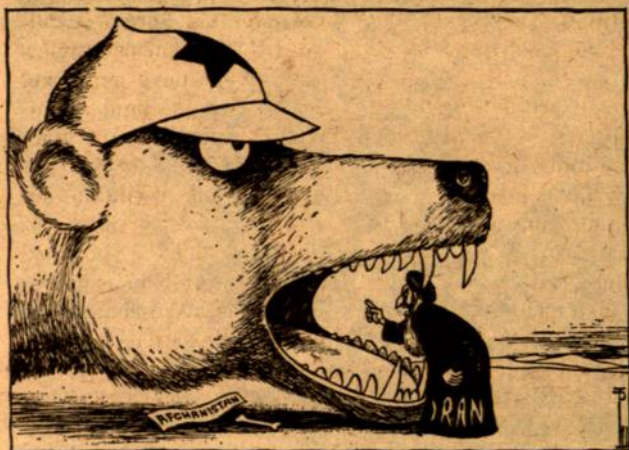
Iš Gynybos Sekretoriaus H. Brown ir Jungtinių Stabų viršininko gen. D. Jones pareiškimų, Atstovų Rūmų Ginkluotųjų Pajėgų Komisijai neatrodo, kad JAV galėtų greitai tinkamai reaguoti į naują sovietų pasistūmėjimą Azijos pietuose. Pagal Brown, JAV šiuo metu galėtų greitai ten pernesti tik vieną brigadą, bet ir toji turėtų būti 'lengvai' ginkluota dėl orinio transporto nepajėgumo.

CARTERIO DOKTRINA...

(Atkelta iš 1 psl.)

gauna iš Sovietų Sąjungos - ir nenorėtų, kad tas tiekimas būtų suvaržytas. Kol kas tai nebuvo dar padaryta, nors patys sovietai, nebegaudami dujų iš Irano, jaučia jų trūkumą. (Sovietai planavo pirkti dujas iš Irano - jam artimos savo teritorijos aprūpinimui, o tuo tarpu patiems pardavinėti Vakarų Europai iš vakarinėje dalyje esančių savo šaltinių.) Kol kas, Iranui savo dujų tiekimą nutraukus, be pačių sovietų nukentėjo... suomiai, kuriems buvo sumažintas visų trečdaliu numatytas dujų tiekimas. Pasinaudoti Brandto patarimu 'pažaišti tarp super-valstybių' dabartinei vyriausybei - jei ji iš tikro norėtų - neleidžia artėja rudens rinkimai, per kuriuos tauta galėtų atiduoti valdžią aiškiai proamerikoniškai nusiteikusiems krikdemams.

Jei tokioje situacijoje sovietai po kiek laiko, pvz. po rinkimų Vokietijoje ir Amerikoje, staiga pradėtų naują 'taikos ofensyvą', jie ko gero galėtų rasti jai palankią dirvą abiejose Atlanto vandenyno pusėse.

SZ-Zeichnung: P. Leger

Dabar laikas papasnikauti...

Jis taip pat skundėsi dėl stojančių į kariuomenę savanorių lygio smukimo - pabaigusių aukštesnes mokyklas skaičius mažėjas.

Pakistano sostinėje Islambe įvykusioje 36 Islamą išpažįtančių valstybių užsienio reikalų ministrų konferencijoje, į kurią nebuvo įsileisti Afganistano marionetinės vyriausybės atstovai, vienbalsiai buvo griežtai pasmerktas sovietų įsiveržimas į tą Islamo valstybę, o taip pat ir į Etiopiją. Idomu, kad už rezoliuciją balsavo ir iki šiol su sovietais palaikiusios draugiškus santykius ir pas juos pirkusios ginklus Islamo valstybės - kaip Libija, Sirija, Alžiras ir Irakas.

Kai kurios valstybės (Irakas, Senegalis, Kamerūnas ir Nigerija) diskusijose pasisakė už paleidimą Teherane įkaitais laikomų JAV ambasados pareigūnų, tačiau visų priimtoje rezoliucijoje pasisakyta tik už Irano integralumo išlaikymą ir pareikšta viltis, kad JAV ir Iranas taikiu būdu išspręs tarp jų esančias problemas ir pareiškė savo opoziciją prieš bet kokių karinių ar ūkinių sankcijų panaudojimą. Konferencija, tarp kitko, buvo uždara, spaudos atstovai į ją nebuvo įsileisti. Dauguma Islamo valstybių pasisakė prieš dalyvavimą Maskvos olimpijadoje, nors 11 iš jų pareiškė tam tikrą rezervaciją.

Sekanti sovietų agresijos auka, jiems veržiantis prie vandenyno, turėtų būti Pakistanas. Kaip žinia, Carteris pažadėjo tam kraštui ūkinę ir karinę paramą 400 mil. dolerių sumoje. Taip tiek pat, kiek prezidentas Trumanas 1947 metais pažadėjo Graikijai ir Turkijai, kada tie kraštai buvo atsidūrę tiesioginiame pavojuje. Bet ta suma, pavertus ją į nūdienių dolerių vertę, turėtų būti vienas bilijonas trys šimtai šešiasdešimt milijonų dolerių! Pakistano diktatorius gen. Zia aiškina, kad 400 mil. dolerių dabartinėmis kainomis tėra tik lašas jūroje. Jis nurodo, kad mažesniais pavojais esantis Egiptas per du metus gaus 3 bil. dolerių ūkinės ir karinės paramos.

Pagalba Pakistanui yra dar komplikuoja tuo, kad tą pagalbą sau pavojinga laiko ne tik Sov. Sąjunga, bet ir Indija - teisingai nurodydama, kad Pakistanas ir šiandien daugumą savo kariuomenės yra sutelkęs Indijos, o ne Afganistano pasienyje. Mat, Pakistanas yra įsitikinęs, kad Indija nori hegemonijos visame Indijos subkontinente ir ko gero gali susitarti su sovietais pasidalinti Pakistaną, kaip kad antrojo Pasaulinio karo išvakarėse Lenkija gavo gabalą Cekoslovakijos iš Hitlerio malonės. Pakistanas iš JAV pageidautų ne tik daugiau pinigų, bet ir savo sienų garantijų. Kadangi to negalima tikėtis, ten svarstomos ir eventualaus susitarimo su sovietais galimybės. Žinoma, tuo atveju jie negalėtų tikėtis jokios pagalbos iš Kinijos ir Saudi Arabijos.

Artimiausioje ateityje Pakistanas nelaikia frontinio sovietų puolimo iš Afganistano. Pirmausia jie kels neramumus - siųsdami propagandistus, pinigų ir ginklus į Baluchistaną kur pačio gen. Zia pripažinimu, tam yra labai palanki dirva. Neturėtume nustepti, jei Pakistanas pavirstų antrąja Suomija.

Sausio 23 d. Frankfurter Allgemeine Zeitung rašė, kad gandai - jog Cesiūnas laikomas 'netoli Maskvos' - nekalba už jo savanorišką grįžimą. Viešumoje jis pasirodė tik per spalio 19 d. konferenciją Vilniuje, transliuojamą ir per televiziją. Vienas lietuvių Helsinkio grupės narys pareiškė tam vokiečių laikraščiui, kad Cesiūno draugai ir pažįstami jo visur ieškoje Lietuvoje ir kitose Baltijos respublikose, tačiau negalėjo rasti. Sakoma, kaip aiškino tas Helsinkio grupės narys, kad Cesiūnas 'išsisi'. Negalėjimas Cesiūno surasti išaukė vienos lietuvių egzilių grupės Amerikoje prielaidą, kad Cesiūnas jau nebegyvas, ar net bandė nusizudyti.

Kad sovietų ambasada bent psichiniu spaudimu - prisidėjusi prie Cesiūno grįžimo, reikia išvesti iš Cesiūno brolio Vilniui pareiškimo: 'Mano brolis į Vilnių negrįžo savanoriškai'. Pereitą pirmadienį vienas britų žurnalistas bandė įeiti į na-

Iš kitos pusės

Afganistano okupacijos proga daug kalbama apie karines pajėgas. Svarstant sovietų pajėgumą ir kariuomenės struktūrą buvo iškelta jų rodoma nepaprasta pagarba maršalams. Jų uniformų žvaigždės esančios beveik gryno aukso... Tai man priminė Hitlerio briliantus, duodamus jo karžygiams. Kadangi Geležinis Kryžius su ažuolo lapais ir briliantais paprastai buvo įteikiamas pasižymėjusiems jiems grįžtant į frontą, praktiškai vokiečiai kartu duodavo ir tų briliantų 'ersatzą'. Tie buvo vadinami 'Galland briliantais', nuo to Sudėtų miesto, kuris buvo pagarsėjęs brangakmenių padirbimu, kas šiame krašte vadinama 'costume' ar 'junk jewelry'. Tie netikrieji brangakmeniai buvo vartojami kasdien, o tikrieji slepiami tam tikslui duotuose žamšiniuose maišeliuose. Sakoma, kad tik garsusis vokiečių naikintuvų lakūnas gen. mjr. Adolf Galland nešiojo tikruosius, nes buvo įsitikinęs, kad be jų žus. (Po 104 laimėjimų, jis buvo numuštas 1945 m. balandžio 26 d., bet išliko gyvas).

Paskutiniaisiais karo mėnesiais Hitleris, slėpdamasis savo Berlyno bunkeryje, ten buvo pasiėmęs ir dėžutę tų ordinarų, kurių briliantais buvo atskirame maišiuke. Jam nusižudžius, dalis buvusios bunkerio įgulos patraukė į Vakarų. Jų tarpe buvo trys sekretorės ir prie jų prisidėjusi kariuomenės telegrafistė. Viena iš jų briliantus, prisiklijavo prie savo nugaros tarp menčių. Pakeliui jos buvo visos, kaip ir kitos vokiečių, sovietų karių išprievartautos. Vienos jų teigimu, tie taip skubėję, kad briliantų neradę, bet kur jie šiandien - niekas nežino. Iš dalies todėl, kad suvedant visus galus apie Hitlerio paskutines dienas Vakarų Vokietija jau buvo pasiekusi gerbūvio, kada tų briliantų vertė nebuvo didelė. Kąžin koks bus sovietų maršalų žvaigždžių likimas? Šiaip ar taip - brangakmeniai ir auksas pergyvena jų savininkus. **vm**

ma kur Cesiūnas esąs laikomas, bet buvo namų saugančios milicijos pavarytas.

Sekančią dieną Die Welt pranešė, kad krikščionių demokratų socialistų (CDU/CSU) opozicijos vado Bonnos seimo vidaus reikalų komisijoje pavaduotojas Karl Miltner dėl to inėšė užklausimą vyriausybei. Miltneris kritikavo vyriausybę už tai, kad sustabdžius federalinio generalinio prokuroro kvotą, ji daugiau nebesiinteresuoja Cesiūno li-

kimu, nors iki šiandien dar ne aišku, ar jis nebuvo pagrobtas,

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP
For 313 Bed General Hospital
REGISTERED RESPIRATORY THERAPIST
Must be C.R.T.T. or Eligible for certification. For all shifts
REGISTERED NURSES
For all services and all shifts.
Salary commensurate with experience and ability. Liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to: Personnel Office
ST. MARY'S HOSPITAL
129 N. 8th Street
East St. Louis, Ill.
618-274-1900
An Equal Opportunity Employer (16)

1980 KELIONĖS Į LIETUVĄ AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU (ESTABLISHED IN 1959)

1-OS SAVAITES KELIONĖS IŠ NEW YORKO IR BOSTONO

\$ 895.00 — Gegužės 12 d., rugsėjo 15 d., rugsėjo 23 d., spalio 6 d., spalio 19 d.
\$ 995.00 — Gegužės 25 d., birželio 8 d., birželio 23 d. (Šokių ir Dainų šventė).
\$1040.00 — Birželio 29 d., rugpjūčio 10 d.

2-JŲ SAVAIČIŲ KELIONĖS IŠ NEW YORKO IR BOSTONO

\$1295.00 — Birželio 13 d., rugpjūčio 18 d. (Su Ryga ir Leningradu).
\$1400.00 — Rugpjūčio 10 (6 dienos Romoje).
\$1445.00 — Birželio 23 (Su Šveicarija ir Vokietija).
\$1445.00 — Birželio 29 d. (Su Švedija ir Danija).

Kelionėms iš Chicago pridėti prie kainos dar \$100.00. (Visos kainos apskaičiuotos asmeniui gyvenant dviese kambaryje).

* ALL PRICES SUBJECT TO CHANGES AND INCREASES IN 1980.

Užsiregistravusiems padedame įsigyti pasus, sutvarkome visus, kelionei reikalingus, dokumentus, gauname vizas.

DAROME ČIA PAT VIETOJE PASO IR VIZOS NUOTRAUKAS!

VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS! PRASOME REGISTRUOTIS!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telephone: (312) 238-9787

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomėnė • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

VLIKo ir ALTo pareiškimas

**I LAISVINIMO KOVĄ DARBU
IR AUKA**

Ateina Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventė — Vasario 16-toji. Šią džiaugsmingą sukaktį vis dar tebedengia liūdesio šydas: mūsų tėvų žemė jau keturiasdešimt metų kaip yra grubaus sovietų okupanto pavergtą.

Bet Lietuva tebėra gyva, stipri ir kovojanti numesti vergijos pančius. Mūsų kraujo broliai ir sesės, nors tebėra kalinami vergų darbų stovyklose Sibire, nuodijami beprotnamiuose ir žiauriai įvairiais būdais persekiojami, yra besąlyginiai užsispyrę laisvės troškime.

Lietuvoje kovojančių lietuvių pasiaukojimas ir kova įpareigoja mus vieningomis jėgomis, nepalaužiamu ryžtu, nenuilstamu pasišventimu perduoti pasauliui sovietų okupantų pavergtos tautos laisvės šauksmą.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas ir Amerikos Lietuvių Taryba jau ketvirtas dešimtmetis vadovaudami politinei laisvės kovai, visus kviečia apjungti patriotines pastangas. Mus remia galingiausios pasaulyje valstybės — Amerikos — vyriausybė, nepripažindama Lietuvos užgrobumo ir remia JAV kongresas, savo priimta rezoliucija skelbdamas pasauliui lietuvių laisvo apsisprendimo teisę ir reikalavimą, kad vergijos nešėjas sovietų okupantas su savo įgulomis trauktųsi iš mūsų tėvynės.

Bręsta reikalas ir galimybė Madrido konferencijoje perduoti pasaulio tautoms kraujuojančios Lietuvos nepriklausomybės reikalavimą. Burkimės visi prie Vliko ir ALto vedamos laisvinimo kovos. Paremkime Vliko veiklą ir įnašais į Tautos Fondą, o ALto pastangas paremkime aukomis Vasario 16 d. Junkimės į laisvės kovą ne vien lėšomis, bet ir energingu sutartinu darbu. Tikėkime, kad ateitis priklauso ne okupantų kolonialinės vergijos nešėjams, o trispalvę laisvės vėliavą keliančiai mūsų tautai.

Kviečiame Vasario 16 d. proga aukoti Lietuvos laisvinimo reikalams ir aukas siųsti Amerikos Lietuvių Tarybai, kuri savo keliu parems Vliką specialiams uždaviniams atlikti.

Tuo pačiu atkreipiame dėmesį, kad Tautos Fondui, kuris finansiniai išlaiko Vliką, įnašus ir aukas galima siųsti per ištisus metus.

Dr. Kazys Bobelis
Vyriausio Lietuvos
Išlaisvinimo Komiteto
PirmininkasDr. Kazys Šidlauskas
Amerikos Lietuvių Tarybos
Pirmininkas**NO FREEDOM
NO OLYMPICS**PROTESTUOKIM PRIEŠ
MASKVOS OLIMPIADĄ

Lietuvos valstybė, dabar pavergtą, neturi galimybių dalyvauti tarptautiniuose olimpinuose žaidimuose. Jos sportininkai turi žaisti pavergto garbei. Prisiminant tai, olimpinų žaidimų organizatorių sprendimas suruošti 1980 olimpinus žaidimus Maskvoje — yra akibrokštas nevien

lietuviams, bet ir viso pasaulio laisvę mylinčioms žmonėms.

Dabar kada pasaulyje iš daugel valstybių (atsiėmėjusios po Afganistano invazijos) kyla reikalavimas boikotuoti Maskvos olimpinus žaidimus, ypatingai mes, lietuviai, negalime likti abejingi. Mes galime ir turime pareikšti savo protestą prieš olimpinų žaidi-

REMKIME LAISVINIMO VEIKSNIUS

A. JUODVALKIS

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventei artėjant, aktualėja aukų rinkimas ir jų paskirstymas tarp laisvinimo darbą dirbančių veiksmų.

Atvykus į šį kraštą, radosime įsisteigusių Amerikos Lietuvių Tarybą (ALtą), kuri rūpinosi Lietuvos laisvinimo reikalais, ruošė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo — Vasario 16 d. minėjimus ir rinko aukas.

Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo Komitetas (VLIK) savo veiklai finansuoti, įsteigė Tautos Fondą ir per jį rinko aukas. VLIKui persikėlus į JAV (1955), New Yorke buvo sudaryta ir Tautos Fondo vadovybė (pirm. prel. J. Balkūnas). Lėšas sudarė gaunamos aukos ir ALTos parama. Tautos Fondo vadovybei pradėjus platesnį aukų rinkimo vaju, ALTas paramą nutraukė. Šiuo metu ir Tautos Fondas aktyviau įsijungė į aukų rinkimą.

JAV LB Krašto valdyba, suorganizavusi platų apylinkių tinklą, apjungusi sąmoningąją lietuvių, globojanti lituanistinį švietimą bei didžiąją kultūrinę veiklą, neišvengiamai turėjo įsijungti ir į politinį darbą. Dažnu atveju sunku atskirti kur baigiasi kultūra ir kur jau prasideda politika. LB plačioji veikla JAV susikryžiuoja su seniau veikiančia Amerikos Lietuvių Taryba. Kituose kraštuose: Kanadoje, Australijoje, Europoje ir Pietų Amerikoje nei VLIKas, nei ALta savo atstovybių ar skyrių neturi. Pradžioje dar veikė VLIKo įgaliotiniai, o vėliau ir jų veikla sumenkėjo ar visai sunyko. Tuose kraštuose šią spragą užpildė L. Bendruomenė. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybai tenka tą veiklą skatinti ir koordinuoti.

Kaip ir kiekviena naujovė ar darbas dažnai sutinkamas skeptiškai ir net prie-

mų suruošimą Maskvoje, didžiausio žmogaus teisių pažeidėjo sostinėje.

Viena iš veiksmingiausių priemonių Amerikos visuomenės opinijos formavime yra lipinukai (bumper stickers). Lietuvių visuomeninė jaunimo organizacija, Ethnic Community Services, yra paruošusi 10,000 tokių lipinukų su aiškiu angliškų užrašu: "Be laisvės nėra olimpinų žaidimų — laisvė visom pavergtom tautom."

Norintieji daugiau informacijų ar lipinukų gali kreiptis į ECS, 7 S. Dearborn, Suite 1524, Chicago, Illinois 60603. Aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių.

šiškai, taip atsitiko ir su LB veikla JAV. Čia seniau įsisteigusi ir gražią veiklą išvysčiusi ALta, pajuto konkurentą ir priešiškausiuteikė. ALta ne visuose lietuvių telkiniuose turėjo skyrius, tad ir minėjimų ten neruošė. Šią spragą užpildė LB veikiančios apylinkės. Viskas buvo gerai, kol tokiuose minėjimuose surinktos aukos buvo atiduodamos ALTai. Santykiai pablogėjo, kai apylinkių surinktos aukos pradėta palikti LB kasoje politinei veiklai remti. Niekas neprotestavo dėl LB dirbamo darbo, bet nepasitenkinimą ir net pretenzijas reiškė ALta į surinktas aukas. Kai kas taip toli nuėjo, kad pakaltino LB-nę svetimų pinigų grobstymu.

Šiandieną jau nedraudžiama politinį darbą dirbti, tik nesutariama dėl atstovavimo ir gautų aukų pasidalinimo. Klausimas painius ir labai rimtas. Vieni naudojami įsisenėjimo teise, kiti — vyriausybiniu gražiai skambančiu titulu, o treči — laisvo apsisprendimo ir darbų atlikimo dėsniu.

ALta buvo giliai įleidusi šaknis senosios išeivijos ir jos vaikų tarpe, o taip pat labai aktyviai į ją įsijungė ir naujieji ateiviai. Šiandieną ALTos vadovybės didžiąją dalį sudaro jau naujieji ateiviai ir, remiami daugelio lietuvių organizacijų, ruošia Lietuvos nepriklausomybės minėjimus, renka aukas, važiuoja į Washingtoną ir atlieka daugelį kitų darbų. Ne šio rašinio paskirtis vertinti organizacijų dirbamą darbą, bet tik trumpai suminėti jų struktūrą.

VLIKas yra atsivežtas iš Lietuvos, okupacijų sąlygomis sukurta institucija. Kaip pats pavadinimas sako, yra lietuviškų partijų bei pogrindyje veikusių organizacijų sutarimu sudarytas komitetas atstovauti lietuvių tautai. Tai labai svarbi ir jau daug nuveikusi institucija, stovinti lietuvių tautos sargyboje, bet nesiveržianti į tiesioginę lietuvių visuomenės veiklą.

LB-nė daugiausia paplito naujųjų ateivių tarpe, nors buvo ir tebėra kviečiami visi lietuviai. LB-nės steigimui JAV valstybėse labiausiai priešinosi ALTos vadovybė. Paskelbus Lietuvių Chartą ir paruošus įstatus, veikusi Tremtinių draugija, persiorganizavo į LB apylinkes ir pradėjo darbą. JAV valstybėse LB-nė pradžioje veiklą riboja lituanistiniu švietimu (vadovėlių ir mokslo priemonių paruošimu bei leidimu) ir kultūriniais renginiais. Visai kita padėtis buvo kituose kraštuose, kur lietuviai nebuvo

**PRO
ŽIŪRONA**

PASKUTINIEJI pasauliniai įvykiai savo paralelizmu skaudžiai primena 1940-sius metus Pabaltiję, kaip kad ir Vengrijos tragediją vėliau. Ar tuo pačiu pasibaigs jie — kaip kad pirmieji atvejai — ir Vidurio Rytuose?

Zinia, juodasis auksas — alyva gali padaryti skirtumą galutinėse išvadose, bei sprendime.

Lieka gyvas, apnuogintai nepatogus faktas, kad skelbiami esminiai principai tar nauja tik ... iškaba saviesiems interesams ...

Kiek įtakos turi visa tai ir mūsų, lietuviškoje, veikloje? Su karčių gailėsčių tenka konstatuoti, kad mžoje skalėje gali matyti charakterį 'didžiųjų' planų — ir pragaištingą asmeniskumą, ir sistematingą visų 'apjungimą', ir beskrupulingą murgdymą vieni kitų, jau nekalbant apie kalbančiųjų teisėtumą!

Yra tai aplinkos, laikotarpio įtaka, tautai charakteringas bruožas, ar ... laisvai besiplėtojanti tamsioji žmogaus prigimties dalis?

Ego

taip gerai organizuoti. Kanada, Australija ir Europa tuojau įsijungė į LB-nės darbą ir veikė visose srityse. Pietų Amerikos kraštuose buvo visai skirtinga padėtis, nes ten daug lietuvių buvo atvykusių po Pirmojo Pasaulinio karo, o mažai po Antrojo karo. Dėl ekonominių ir politinių tų kraštų sąlygų, veikla daugiausia ribojosi švietimo ir socialiniais reikalais. LB idėjos ir čia rado pritarimo ir veikla pagyvėjo.

PLB valdybai tenka pareiga skatinti visų kraštų LB veiklą ir koordinuoti darbą. Nedaroma išimtis ir JAV LB-nei, bet čia nepasitenkinimą rodo ir net priešiškausiuteikia ALta ir paskutiniu metu VLIKas. PLB valdyba neįsakinėja Kraštų valdyboms ką ir kaip turi daryti, bet prašo, kad visi lietuvių išlaikymo ir laisvinimo darbai būtų laiku ir reikiamai atlikti. Darbų barai labai platūs ir visos darbo rankos bei protai yra reikalingi.

Šie trys veiksniai — VLIKas, LB ir ALta tikrai dirba naudingą darbą, tik turėtų palaikyti tarpusavį ryšį ir sudaryti atlikimų darbų planus. Visi trys yra reikalingi ir remini.

Suprantamas ALTos susirūpinimas mažėjančiomis aukomis, nes kiekviena vadovybė rūpinasi savo organizacijos ateitimi.

Iki šiol Lietuvos laisvinimo darbus lietuvių visuomenė rėmė dosniai, todėl tikimasi, kad ir ateityje šiam tikslui aukos nemažės, nes darbo barai plėtėja. Šio mato tarptautinė padėtis rei-

(Nukelta į 4 psl.)

Septintą dešimtmetį išlydėjus (2)

Kam karas yra reikalingesnis?

Praeitame straipsnyje minėjau, kad 1973 metais teko priėti išvados, jog patogiausias sovietams laikas išsaugoti ekonominį susirėmimą su JAV bus aštuntame mūsų eros dešimtmetyje. Prie tos temos teks grįžti kitame straipsnyje. Šiuokart betgi norėčiau aptarti klausimą: kam šiuo metu la biau reikia karo, sovietams ar JAV-bėms?

Tragiškai žlība JAV-bių ekonominė politika per vieną dešimtmetį įvedė vakarus į tokį ekonominį alkigatvį, kad dabar atrodo, jog tik labai stambus pasaulinis perversmas galėtų šiandieną vakarų pasaulį išgelbėti.

Du įvykiai nulėmė JAV-bių ekonomijos raidą. Tai buvo 1971 metais pasirašyta Teherano sutartis ir dolerio atpalaidavimas nuo aukso patrono. Keista yra pastebėti, kad JAV spauda apie lemiamą Teherano sutartį beveik neinformavo, kai tuo tarpu politinės svarbos neturėjusi Helsinkio konferencija susilaukė plačiausių aptarimų ...

Praktikoje, Teherano sutarties pasėkos JAV-bėms buvo sekančios:

1. Įstojant į 1970-sius metus, JAV ir Vakarų Europos kraštų bendrovės valdė naftos šaltinius arabų valstybėse, bei kituose naftą turinčiuose kraštuose. Po Teherano sutarties naftą gaminantieji kraštai vie nas po kito nekludomai pašalino iš savo žemių amerikiečių, anglų, olandų ir kitas bendroves. IR NEI VIENU ATVEJU JAV VALDŽIA BENDROVIŲ PASALINIMUI NEPASIPRIE SINO. Per vieną dešimtmetį, JAV be žodžio prarado iki šiol turėtą naftos versmį ir kainų kontrolę.

2. Naftos gamybos kontrolė ne tikai išsprūdo iš JAV rankų, bet perėjo į SMULKIŲ, NETVIRTŲ VALDŽIŲ RANKAS. Vakarų pasaulio pramonė pakibo ant plono siūlės: be naftos tiekimo pramonė sustoja, o tiekimas priklauso nuo politinių nepastovių, kariniai silpnų valdžių grandies. Jei nors vienas grandies narelis nutrūksta — o tas yra ilgainiui neišvengiama — vakarų pasaulio pramonė pašlyja.

REMKIME...

(Atkelta iš 3 psl.)

kalauja didesnio veiksmų budrumo bei veiklumo, o taip pat ir didesnių išlaidų.

Lietuvių visuomenė dosniai rėmusi laisvinimo darbus, prašoma ir toliau juos remti. Būtų gerai, kad tautiečiai savo aukomis paremtų visus veiksmus, nes visi jie dirba naudingą darbą. Jei jau nenorime visų veiksmų paremti, tai duokime kuriam vienam, bet nelikime nuošaliais stebėtojais ir neieškokime savo abejingumą pateisinti.

Duokime pagal turimus išteklius ir laisvą apsisprendimą!

3. Minėtos naftą gaminančios valstybės, turinčios nepastovias vidaus santvarkas ir neturinčias karinės apsaugos, daugumoje rubežiuojasi su sovietais, ar randasi arti Sovietų Sąjungos; tuo tarpu dauguma minėtų valstybių randasi geografiniai toli nuo JAV-bių.

Aukščiau išdėstyti trys punktai aptariau Dirvoje 1972 metų gruodžio 29 d. numerį. Kaip matyti, šie trys punktai nėra jokia naujiena: juso buvo lengva įžiūrėti jau anais laikais.

Lygiai taip pat, anuomet jau buvo lengva pastebėti, kad JAV-bės pajėgs išlaikyti savo įtaką naftą gaminančiuose kraštuose tikrai tol, kol turės pakankamą dolerių kiekį. Bematant čia atsirdo kitas klausukas: kiek ilgainiui bus vertas auksu neparemtas doleris ir galės sudaryti spaudimo priemonę?

Dolerio atpalaidavimas nuo aukso patrono nustūmė vakarų pasaulio pagrindinę valiutą kaip sniego kamuolį šlaitu žemyn. Kuo tolyn, tuo kamuolys didėja, tuo jo riedėjimas greičia — ir tuo sunkiau yra jį sustabdyti.

Absurdišku būdu, tai, kas būtų galėjęs naftą gaminan-

Juratė Statkutė de Rosales

čius kraštus labiausiai paveikti — t.y. tvirtas doleris — šiuo metu yra pačios OPEC dirbtino, norėto palaikymo produktas. OPEC valstybių tarpe auga spaudimas nebepardavinėti naftos už krentantį dolerį, ir jei iki šiol OPEC dar neatsisakė imti dolerius už naftą, tai tik dėka tokių ištikimų JAV-bėms sąjungininkų kaip Saudi-Arabija, Quatar ar Venezuela. Tačiau net ištikimiausi sąjungininkai kartais pavargsta, nes niekas negalės ilgai ginti to, kas yra nebeapgintina.

Pagalvokime visą tai aptarę: ar neatrodo, kad Amerikai šiuo metu pasaulinis sprogi mas yra reikalingesnis negu sovietams?

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Wanted
TOOL MAKERS
Journeyman or 8 years experience —
Days — Overtime — Long Program —
Association Shop — Full Fringe Benefits —
Union Shop UAW Local 157.
DEARBORN TOOL &
MACHINE CORP.
10200 FORD ROAD
DEARBORN, MICH. 48116
(Ford Rd. & Wyoming)
Phone 313-582-3636
An Equal Opportunity Employer (4-10)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.
Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-4201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilgham Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6733
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Chester, Pa. 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
Forest Hills, N. Y. 11375 — 69-40 Fleet St.	212-268-1594
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6330
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 2, N. Y. — 324 E. 9 St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St.	215-WA-5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8776
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Lakewood, N. J. 08701 — 234 Second St.	363-0494
Herkimer, N. Y. — McKennan Rd.	315-866-3939

A.A. VYTAUTAS AGLINSKAS

Vytautas Aglinskas, dipl. agronomas, taurus lietuvis, tautininkas, ilgos ligos išvargintas, mirė 1980 m. sausio 20 dieną 3 val. p.p. Chicagoje, Il. Palaidotas Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje. Lai dotuvėmis rūpinosi jo broliai Algirdas ir dr. Kestutis Aglinskai, talkinami kolegų agronomų ir kitų artimųjų.

Velionis Vytautas Aglinskas gimė 1910 m. gegužės 10 d., susipratusių lietuvių ūkininkų šeimoje, Pranskabūdžio kaime, Zvirgzdaičių valsčiuje, Sakių apskrityje.

Velionio kūnas buvo pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje. Čia atsisveikino jo artimieji ir visuomenė. Atsisveikinimo valandėlę gražiai pravedė arg. Ignas Andrašius. Velionio biografiją ir nueitąjį kelią atskleidė Salomėja Janulaitienė, Lietuvių Agronomų Sąjungos pirmininkė. Vytautas Aglinskas tipiškas laisvos Lietuvos sūnus, jos mokyklų auklėtinis. Salomėja Janulaitienė aptarė: "Jo tėvai sąmoningi lietuviai. Jau vien vaikams vardų — Vytautas, Algirdas, Kestutis — parinkimas liudija jų galvoseną. Matydami vaikų gabumus ir suvokdami, kad Lietuvai trūksta inteligentijos, jie skatino juos į mokslą. Neabejotina, kad į jaunuosius Aglinskus, jų asmenybių sudarymą, turėjo įtakos ir gimtinės bei jos apylinkių gamta.

Tėviškes laukai, Nenupės upe lis, gražiai medžiais išpuoštos sodybos, derlingi dirvonai ... išaugino Vytautą tvirtu lietuviu, kuris visą gyvenimą, kaip plačiašakis tėviškes ažuolas, didžiavosi savo kilme, nebojo jokių audrų ir po savo šakomis glaudė didelį būrį draugų. Jo gyvenimo tikslas — Lietuvos gerovė ...

Tos gerovės vardan, Vytautas, baigęs Marijampolės gimnaziją, 1929 m. įstojo į Zemės ūkio Akademiją. Pasiruošimas profesijai Vytautui buvo pirmieji uždavinys, bet ir socialiniam gyvenimui jis rado laiko. Jis įsijungė į stud. tautininkų "Jaunosios Lietuvos" Korporaciją, kaip ir į medžiotojų būrelį, bei kitus junginius. Kiekvienas kolega buvo jo draugas, o profesoriai jo vyresnieji broliai!

Išlaikęs diplominius egzaminus, Vytautas Aglinskas 1934 m. pradėjo darbą igytoje profesijoje, paskirtas į Joniškį rajono agronomu, drauge ir mokytoju Zeimelio žemės ūkio mokykloje. Dėka savo energijos ir taktiškumo, jis greitai laiku susigyveno su to rajono ūkininkais, jaunaisiais ūkininkais ir igijo jų pasitikėjimą ir bendradarbiavimą. Tai įvertindama Zemės ūkio Rūmų vadovybė jį perkėlė į Zarasus apskrities agronomo pareigoms. Čia jis sutiko bolševikų invaziją. Jos metu jis buvo nukeltas į Vilkiją, rajono agronomo pareigoms.

Vokiečių okupacijos metais jis dirbo savo srityje, Marijampolėje. Artėjant naujai invazijai, jis pasitraukė į Vokietiją o vėliau emigravo į Kanadą. Atlikęs prievolę, kaip medžių kirtėjas šio krašto miškuose, buvo besikuriant tabako ūkyje, bet jo ta sritis netraukė. Persikėlė į JAV, apsigyveno Chicagoje, kur jau kūrėsi ir jo broliai, kaip ir gausi lietuvių naujakurių kolonija. Dirbo braižytoju inžinerinėje kompanijoje. Įsijungė į visuomeninį darbą, aktyviai reikėsi agronomų sąjungoje, taip pat įsijungė savo inais į Lietuvių Fondą, Chicago Lietuvos Tautinius namus ir kt. organizacijas. Beje, Vytautas Aglinskas, gerėdamasis šiame krašte LST Korpl Neo-Lithuania veikla, jos prie auglių iš jaunųjų akademikų, įsijungė į šios korporacijos filisterius, priimdamas jų spalvas. Neolituanių ir Lietuvių Fondo vardu su juo atsisveikino Antanas Juodvalkis.

Velionio brolis dipl. teisininkas Algirdas Aglinskas, giminii vardu pareiškė padėką visiems savo atsilankymu pagerbusiems a.a. Vytautą, o šeimai sumažinusiems skausmą, tarytum, jį pasidalinusiems. Religines apeigas koplyčioje, o rytojaus dieną bažnyčioje ir kapinėse atliko kan. V. Zakarauskas.

Mečys Valiukėnas

Wanted BORING MILL OPERATORS

Precision work — Journeyman or 3 years experience — Nights — Overtime — Long Program — Association Shop — Full Fringe Benefits — Union Shop UAW Local 157.
DEARBORN TOOL & MACHINE CORP.
10200 FORD ROAD
DEARBORN, MICH. 48116
(Ford Rd. & Wyoming)
Phone 313-582-3636
An Equal Opportunity Employer (4-10)

KŪRYBA IR MOKSLAS

PASKUTINIŲ LAIKŲ NEW YORKE

Komp. Jeronimo Kačinsko koncertas

Pernai dalis New Yorko lietuvių turėjo progos pasigėrėti nepaprastai aukšto lygio koncertu. Tokio koncerto New Yorke ligi šiol dar nėra buvę. Koncerto programą sudarė išimtinai prof. Jeronimo Kačinsko kompozicijos apimant 40 metų jo kūrybos laikotarpį. Programą sudarė tik kamerinės muzikos ir vokaliniai kūriniai. Kitas svarbus faktas buvo, kad iš Bostono atvyko 70 asmenų tą programą išpildyti, o jų tarpe nebuvo nei vieno lietuvių. Tai pačios didžiausios Amerikoje, o gal ir visame pa-

saulyje, Berklee Muzikos Kolegijos mokomasis personalas ir paskutiniojo kurso studentai.

Jeronimas Kačinskas toje kolegijoje profesoriauja. Jis dėsto kompoziciją, dirigavimą, veda kolegijos simfoninį orkestrą ir vadovauja eilei kamerinių grupių. Prieš kurį laiką kolegija surengė jo kūrinių koncertą Bostono visuomenei jo 70 metų sukaktuvinių proga. Bostono spauda ir visuomenė apie tą koncertą gana palankiai atsiliepė.

Kolegijos administracija ir mokomasis personalas tuom nepasitenkino. Norėdami parodyti, kad jie vertina savo kolegą Jeronimą, kuris jau 15 metų su jais dalijasi savo muzikinių žinių lobiu ir patyrimu, nutarė programą praplėsti ir ją išpildyti New Yorko lietuviams. Šių giedrių tikslą vedami jie ėmėsi darbo.

I išpildytojų grupę buvo įtraukti ir du lietuviai nieko bendro neturinti su Berklee Muzikos kolegija: Angelė Kiaušaitė, Curtis Instituto, Philadelphijoje dainavimo studentė ir Vytautas J. Bakšys, Naujosios Anglijos Konservatorijoje studijuojantis fortepijoną ir kompoziciją, ir jau savistoviai dažnai pasirodęs jaunas pianistas.

Jeronimo Kačinsko kompozicijos yra sunkios, reikalauja ilgo ir kruopštaus pasirengimo. Tai dvidešimtojo amžiaus muzika, kuri tik paskutiniais dviem dešimtmečiais pradėjo rasti pritarimo muzikos meną puoselėjančiųjų ir vertinančiųjų tarpe. Ji yra progresyvi, visą laiką einanti pirmyn, atsipalaidavusi nuo romantikos stiliaus ir formų. Joje reta pasikartojančių muzikos frazių. Todėl bet kokią J. Kačinsko kompoziciją pasirinkus pasirengimui reikia skirti keleriopai daugiau laiko negu kitam kuriam veikalui. Šių faktų perspektyvoje, manau, kad skaitytojas supras ir įvertins tų 70-ties asmenų pagarbą ir meilę jų kolegai ir mokytojui, ypatingai koncertinio choro direktoriais ryžtą visus choristus išmokyti lietuviškai tarti ir kirčiuoti. Tai yra milžiniškas darbas. Lietuviai šiam faktui turėtų skirti didelės reikšmės.

Antrą valandą po pietų, spalio 27 d., į Kultūros Židinio kiemą įvažiavo didelis autobusas lydimas kelių automobilių. Atsivėrė durys ir į kiemą pasipylė jauni, entuziasmo pilni, gyvi bei energingi vyrai ir moterys.

Berklee Muzikos Akademijos choras ir instrumentalistai New Yorke. Viduryje Jeronimas Kačinskas. Antras iš dešinės choro direktorius Brian O'Connell. L. Tamošaičio nuotr.

Visi kalbėjo, juokėsi klegėjo. Jus pasitiko koncerto rengėjas ir visų uždavinių vykdytojas dr. Jonas P. Lenktaitis ir pakvietė visus į žemutinę salę, kur jų laukė kava ir užkandžiai.

Atvažiavo anksčiau, kad turėtų progos parepetuoti, susipažinti su salės akustika ir kiek atsigauti. Visa tai buvo iš anksto pramatyta ir ne tik Kultūros Židinio patalpos, bet ir Perkūno choro, sportininkų, posėdžių kambariai ir biblioteka buvo rezervuoti. Abudu aukštai prisipildė muzikos garsų šiose patalpose dar niekad negirdėtu. Prasidėjo repetacijos. Instrumentalistai, pianistas, dainininkė repetavo žemutiniame aukšte, o choras salėje. Kad nors kiek pagerinti akustiką, dr. Jonas P. Lenktaitis chorą pritraukė prie rampos, o dirigentą iškėlė į salę kur tam tikslui buvo parengtas paukštinimas. Šis planas padėjo. Choras skambėjo puikiai.

Koncertą atidarė Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis. Jį pravedė dr. J. P. Lenktaitis. Su viena išimtimi buvo naudojama tik anglų kalba.

Koncertas skirstėsi į penkis skyrius. Viso, viena valanda ir keturiasdešimt penkios minutės muzikos. Pirmuoju veikalu ėjo kvintetas parašytas pirmajam ir antrajam smuikams, violai, violončelei ir fortepijonui, kuriuo skambino pats kompozitorius. Kvintetą sekė trys lietuvių dainos. Jas išpildė Angelė Kiaušaitė. Po jų jaunas pianistas V. J. Bakšys išpildė trijų dalių kompoziciją "Atspindžiai". Jis taip pat akompanavo ir dainininkei.

Po pertraukos, instrumentų trio susidedantis iš fleitos, klarineto ir violončelės pagrojo keturias miniatūras. Čia reikia pastebėti, kad visi instrumentalistai yra kolegijos profesoriai ar mokytojai.

Paskutinioji, klausytojams pati įdomiausia ir įspūdingiausia dalis, buvo skirta chorui. Chorą sudarė

60 asmenų, paskutiniojo kurso studentų. Tai nėra eilinis vienetas sudarytas iš dainuoti mėgstančių asmenų. Jis skiriasi tuom, kad kiekvienas dalyvis yra individualus, kolegiją bebaigęs, muzikas, kurio specialybė yra vienas ar daugiau instrumentų bei eilė teorinių dalykų.

Choras dainavo lietuviškai. Nors vietomis tarsena buvo nelabai aiški, tačiau puikiai suderinti ir išlyginti balsai, dalyvių muzikalumas, ir netradiciniai sustatytas choras, atpiko tą trūkumą ir išpūdis buvo gaudinčiai malonus.

Pasirinktos dainos buvo sunkios ir sudėtingos, bet choro direktorius Brian O'Connell, prityrusia ranka vadovaujant, jis iš dainininkų sugebėjo išgauti tokias balso spalvas, kurių niekur neteko girdėti ir sunku būtų buvę patikėti, kad tai iš viso galima. Vietomis choras pralenkė visas tikėtąsias kolektyvaus dainavimo normas ir skambėjo ne kaip choras, bet kaip tikras vokalinis orkestras.

Apypilnė Kultūros Židinio salė svečiam plojimų nesigailėjo, net du kartus atsistojo. Ir apdovanojo gėlėmis.

Pasiklausius šių šešių lietuviškųjų dainų išpildymo, kiekvienas lietuvis chorvedis, (kurių koncerte buvo tik keli), turėjo progos išgirsti ir savomis ausimis ir akimis patirti, ką prityres ir išradingas chorvedis gali padaryti su žmonių balsais, jeigu jis yra tinkamai mu-

zikiniai išsimokslinęs ir pakankamai išradingas.

Koncerto pabaigoje buvo sveikinimai. Žodžiu sveikino LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis, Lietuvių muzikų draugijos pirmininkas V. Kerbelis ir Tėvas Leonardas Andriekus. Iš tolimosios Kalifornijos telegramomis sveikino kompozitorius Bronius Budriūnas ir Valstybinės operos solistė Vincė Januškaitė. Paskutiniu metu kalbėjo pats kompozitorius J. Kačinskas. Jis koncerto lankytojams trumpai paaiškino savo muziką, jos kryptį ir jo kaip kompozitoriaus kūrinį įsivaizdavimą, priemones ir būdą tai atsiekti muzikoje.

Po koncerto žemutinėje salėje svečius laukė šilta vakarienė, kurią skaniai parėngė Elena Mickeliūnienė su savo talkininkėmis, Klaipėdos muzikos mokykloje kartu su J. Kačinsku studijavusi muziką.

Užvalge, atsispaivinę ir kiek atsikvėpę svečiai, pakilioje nuotaikoje pasileido kelionėn atgal į Bostoną, palikdami New Yorko šeiminkus kiek nuliūdusius, kad viskas taip greitai pasibaigė.

Prie koncerto rengimo aktyviai prisidėjo: Paulius Jurkus, kuris be kitų uždavinių ir sceną papuošė, Renata ir Tadas Alinskai su grupe draugų, K. Bačauskas, J. Jankus ir J. Slizys. (jpl)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

1980-JI AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS METAI

Šių metų gruodžio 29-30 dienomis suka 30 metų nuo Australijos Lietuvių Bendruomenės įsikūrimo. Per tuos 30-tį metų Bendruomenė, kaip organizacija, pilnai subrendo ir išsivystė. Australijos LB Krašto Valdyba, norėdama daugiau apjungti ir suvienyti visus šio krašto lietuvius, skelbia šiuos 1980-sius metus Bendruomenės metais. Per šiuos metus bus kviečiama visos apylinkių valdybos, organizacijos ir visi pavieniai bendruomenės nariai tinkamai atžymėti šiuos jubiliejinus metus. Taip pat yra kviečiama visa mūsų spauda, žurnalistai, rašytojai ir visi kiti kultūrininkai prisidėti prie šių metų iškėlimo. Bendruomenės metai bus užbaigti šių metų gruodžio 28-30 d. d. įvykstančiame per Australijos Lietuvių Dienas A.L.B. Krašto Tarybos suvažiavime Adelaidėje, dalyvausiant Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkui ir kitiems svečiams.

A. L. KATALIKŲ FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS

Kalėdų švenčių metu Sydnejuje įvyko Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos 14-sis suvažiavimas. Apie 50 delegatų, suvažiavę iš paskirų Australijos vietovių ir atstovavę katalikiškas organizacijas bei spaudą, savo suvažiavimą pradėjo pamaldomis, kurias laikė visi suvažiavę Australijos lietuviai kunigai: kun. dr. P. Bačinskas, kun. P. Butkus, kun. P. P. Martūzas, kun. A. Spurgis, MIC ir Federacijos dvasios vadas kun. Pr. Vaseris.

Oficialų suvažiavimą atidarė Federacijos pirmininkas V. Laukaitis, padarydamas platų pranešimą iš visos Federacijos dviejų metų veiklos. Svarbiausias valdybos darbas buvo katalikų savaitraščio "Tėviškės Aidai" leidimas Melbourne. Buvo įsigyta pilna spaustuvių, sutvarkyta spaustuvių patalpa, įruoštas administracijos kambarys ir laikraščio archyvo patalpa. Buvo plačiai renkamos aukos Religinei šalpai, taip pat duodant daug informacijų apie padėtį Lietuvoje, bei platinant Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, kurios keletą tūkstančių egzempliorių yra atspausdinęs kun. dr. P. Bačinskas ir išplatinęs Australijoje.

Suvažiavimo metu buvo išrinkta nauja Federacijos valdyba, į kurią įėjo: V. Laukaitis, V. Žemaitis, H.

Statkuviene, V. Vaitiekūnienė, V. Čižauskas, J. Keblys, E. Šemetienė ir J. Jurgelaitis. Be oficialių suvažiavimo darbų, kiekvieną dieną vyko ir kultūriniai renginiai, iš kurių įdomūs buvo: Pr. Pusdešrio paskaita apie dabartinę veiklą, dr. kun. P. Bačinsko paskaita apie Bažnyčios Kroniką, jaunimo talentų ir literatūros vakarai, kurie vyko Sydnejaus Lietuvių Namuose. Literatūros vakare dalyvavo mūsų literatai: A. Lukšytė, M. Mykolaitytė-Slavėnienė, J. Mikštas, P. Pusdešris, Br. Žalys, A. Večiūnaitė, J. A. Jūragis. Be dailiojo žodžio, aktorius P. Rūtenis inscenizavo Jono Rūtenio parašytą trijų giesmių poemą "Šventieji Dūmai", skirtą pagerbti Romo Kalantos gyvybės aukai. Šiam pastatymui, nesenai iš Amerikos grįžęs mūsų įžymusis dailininkas Vl. Meškėnas nupiešė labai puikų menišką R. Kalantos portretą. Literatūros vakare taip pat dainavo iš Newcastle atvykę Z. Zakarauskienės vadovaujamas merginų Trio ir I-nas. Šį visą vakarą suorganizavo Sydnejaus poetiškos sielos klebonas kun. P. Butkus, savo gražiu poetiniu žodžiu jį ir atidarydamas.

LIETUVIŠKOS DAILĖS PARODA

Federacijos suvažiavimo metu, Sydnejuje buvo surengta labai turtinga eksponatais, lietuvių tautodailės paroda, kurią organizavo sydnėjiešis Edvardas Lašaitis. Paroda vyko Lietuvių Klube. Medžio drožinius išstatė: sydnėjiešiai E. Lašaitis, J. Gudaitis ir kylanti jauna menininkė N. Bižytė pasirodė su savo tapyba, bei A. Mikalauskas su dideliu varinių gaminių skaičiumi. Iš Melbourne buvo A. ir F. Ročiai, naudodami inkrustacijos techniką, parodė gražių Lietuvos vaizdų, kai V. Jeršovas ir V. Miliauskas dalyvavo su savo lietuviškomis kopytėlėmis, stogastulpiais ir kitais meno drožiniais. Paroda buvo labai įdomi ir turėjo didelį pasisekimą lankytojų skaičiumi, bei išparduotais darbais, kai patys menininkai gavo ir daug užsakymų. Numatoma tokią lietuviškų darbų parodą suruošti ir australų tarpe.

SOLISTĖ ROMA MASTIENĖ AUSTRALIJOJE

Australijos lietuviai per eilais metais galėjo pasidžiaugti ir pasigėrėti trimis žinomais Amerikos lietuvišiais menininkais, tai: ka-

nadiete Gina Čapkauskienė, muziku vargonistų prof. dr. V. Vasyliūnu ir metų paibaigoje Čikagos Lietuvių Operos soliste Roma Mastienė, kurią į Australiją iškviatė Australijos Lietuvių Katalikų Federacija. Savo koncertus solistė davė Adelaidės, Melbourne, Canberro ir Sydnejaus lietuviams, bei Sydnejuje tuo metu vykusiam Katalikų Federacijos suvažiavimui. Solistės R. Mastienės koncertai visuose Australijos lietuvių miestuose praėjo su didžiausiu pasisekimu. Jos puikus mezzo-soprano balsas sužavėjo visus jos koncertų klausytojus. Jos programa, pradėta Hendelio kūriniu, vėliau sekant kitiems žinomiems užsienio garsiesiems kompozitoriams, buvo baigta lietuviškųjų kompozitorių kūrinių. Jos arijų bei dainų išpildymas buvo visapusiškai geras, kai jos estetiška scenoje laikysena buvo taip pat puiki, padarant jos aukštą meninį lygį, kas ne vieną kartą iššaukė solistę pakartoti jos dainuojamas dainas. Gi daugelio koncertų pabaigoje, gausiai susirinkę klausytojai savo atsistoijimu ir griausmingais plojimais išprašė solistę padainuoti ir naujų, programoje neįtrauktų, dainų. Solistei R. Mastienei visuose koncertuose akompanavo jaunoji Adelaidės pianistė Nemira Masiulytė.

Šiandien, atrodo, jau ir Australijos nuotoliai nėra taip tolimi ir buvę šie mūsų svečių iš Amerikos ir Kanados meniniai pasirodymai duoda to didelio dvasinio peno visiems Australijos lietuviams, už ką mes galime būti dėkingi jiems visiems, kad jie nepabūgsta tų didelių nuotolių ir mus aplanko. Nuoširdus ačiū mūsų paskutiniajam svečiui — solistei Romai Mastienei už jos puikius koncertus ir tas gražias dainas koncertuose, bei giesmes bažnyčiose.

Opportunity for

REGISTERED NURSES LPN'S RN'S LPN'S

Opportunity to become part of a highly skilled, highly motivated nursing team with newest concepts in nursing care. Openings now available on all shifts, full and part time. Good wages and benefits depending on experience, plus shift differential.

APPLY

PAWTUCKET INSTITUTE FOR HEALTH SERVICES

70 Gill Ave.
(OFF NEWPORT AVE.)
Pawtucket, R. I.

401-722-7900

(3-8)

AUTOMATIC SCREW MACHINE

OPERATORS
NEEDED-DAY SHIFT
• Spindle Acorn Gridley
• 3 Spindle Davenport
• 5 Spindle W & S AUTO
• 2 AB-W & S Single
Spindle Chucker
• No 4 & No. 5 Warner & Swasey
Turret Lathe
CONTINENTAL LP PRODUCTS
130 W. YORK TOWN, DALLAS, TX.
JIM CAMPBELL, 214-741-6081 (44-5)

Mes ne melagiai

(Atsakymas Br. Keturakiui)

Šių metų sausio 10 dienos Dirvos antrame numeryje Br. Keturakis, savo laiszę "Neteisingas Sportinių įvykių pristatymas", mane - ir dalinai mūsų žymųjį sporto veteraną Leoną Baltrūną - padaro melagiais, kam aš, aprašydamas šio didžiojo mūsų sportininko 65-rių metų sukaktį, parašiau kad jo vadovaujama "Ciurlionio" krepšinio komanda atsiekė didelius laimėjimus prieš tik ką iš Londono olimpiados, kur jie laimėjo antrąją vietą, prancūzus krepšininkus. Br. Keturakis rašo: "Kas gi galu gale patikės, kad Ciurlionio ansamblio krapšininkai nugali tokią komandą". Toliau jis mane lyg ir perspėja, kad už tokį sau priskiriamą nebūtų rungtynių laimėjimą, gali tekti skaudžiai nukentėti už neleistinų įvykių falsifikavimą.

Tose rungtynėse aš pats nebuvau ir jų nemačiau, tačiau, perskaitęs šį laišką, tuoj pat kreipiausi į L. Baltrūną ir iš jo gavau sekantį paaiškinimą:

— Nauji metai, naujos ir dar labai nemalonios bėdos. Tavo nuraminimui, galiu užtvirtinti, kad šį kartą nei tu, nei aš nemelavome ir netiesos neskelbėme, nes tavo aprašymui apie "Ciurlionio" krepšininkų laimėjimą prieš prancūzus turiu visą eibę įrodymų. Dar šiandien yra gyvi dauguma ciurlioniečių, kurie gyvu žodžiu gali paliūdyti šį įvykį. Be to, p. Mikulskienė vedė ir veda Ciurlionio ansamblio įvykių registraciją ir dar šiandien savo buto rūsyje turi visą archyvą, kuriame galima rasti platesnį šio viso įvykio aprašymą.

Vosylius Jeršovas ir aš (abu žaidėme šiose rungtynėse) turime nuotraukas ir prancūzų laikraščių aprašymus su rezultatais ir prancūzų rinktinės žaidėjais ir jų tarptautinio teisėjo pavardes.

Dirvos redaktorius yra vedęs Stefa Juodvalkytę, dabar Gedgaudiene, kuri tuo laiku buvo ansamblio narė ir labai gera sportininkė. Aš ją treniravau rutulio stūmimo, ką ji buvo gerai pasisavinusi, ir ji galėtų šį įvykį patvirtinti.

Sioms rungtynėms buvau pasikvietęs iš amerikiečių zonos keturis lietuvius - savo gerus prietelius - krepšininkus Ciurlioniečių komandos sustiprinimui, kurie atvyko, kartu treniravosi ir žaidė. Jie yra: Algirdas ir Vytautas Norkai - abu gyvena New Yorke, A. Oslapas - gyvena Richmond Hill N.Y. ir E. Sventickas iš Detroito.

Pirmąsias rungtynes žaidėme Freiburge, kur tuo laiku Meno Akademijoje studijavo daug lietuvių ir beveik visi jas stebėjo ir labai smarkiai mus moraliniai parėmė.

Kiek aš prisimenu tą istoriją padėtis buvo tokia: po Londono Olimpiados, kur krepšinio finale susitiko Amerikos ir Prancūzijos krepšininkai ir

prancūzai, po pralaimėjimo prieš amerikiečius, paėmė antrąją vietą, gaudami sidabro medalį. Sugrįžus namo, jie, panašiai kaip ir mes 1937-siais metais Kaune, buvo labai iškilmingai sutikti ir labai gražiai pagerbti. Neužilgo jie važinėjo po visą Prancūziją ir demonstravo savo sugebėjimus. Jie atvyko ir į prancūzų okupuotą zoną, kur buvo suruoštas didelis krepšinio turnyras, prasidėjęs Freiburge, vėliau Offenburge ir iškilmingai buvo baigtas Baden-Badene. Kadangi "Ciurlionio" ansamblis buvo globojamas prancūzų kariuomenės vadovybės ir buvo skaitomas kaip prancūzų teatro grupė, duodant lietuviškus koncertus kariuomenės daliniams, tai Reutlingeno apylinkės komendantas, buvęs didelis lietuvių draugas, pasiūlė Ciurlioniečiams krepšininkams dalyvauti šiame turnyre. Ciurlioniečių rinktinę sudarė: broliai Norkai, Oslapas, Baltrūnas, Jeršovas, Kažėnas, Johansonas ir Sventickas.

Prancūzų krepšinio rinktinė taip ja tuo laiku vadino prancūzų vietos ir Paryžiaus sportinę spaudą (iškarpos ir aprašymai yra pas mane), šiame turnyre žaidė "Paris" vardu ir sudarė: trys olimpinės komandos nariai, iskaitant ir kapitoną ir kiti penki Prancūzijos rinktinės nariai-internacionalistai. Vyriausias teisėjas buvo tarptautinis teisėjas Bionag.

Prieš šią rinktinę laimėjome du kartus: pirmąjį kartą Freiburge ir antrąjį kartą baigmėje Baden-Badene 24:11. Po šio turnyro laimėjimo, Freiburgo apskrities gubernorius įteikė "Ciurlionio" komandai laimėtą taure ir nuoširdžiai pasveikino.

Vėliau, išsikalbėjus su Prancūzijos rinktinės žaidėjais, pasirodė, kad jie visi labai gerai žinojo mano seną kovos draugą Mykolą Ruzgį, kuris ilgesnį laiką buvo sustojęs Paryžiuje ir treniravo Prancūzijos rinktinę.

Aš noriu skaitytojų paklausti, ar viso to neužtenka įrodyti kad tikrai žaidėme aprašytas rungtynes ir kad Broniaus Keturakio laiškas Dirvoje yra šmeižiantis mūsų krepšininkus ir tuo pačiu klaidinantis šio laikraščio skaitytojus?

Visi mūsų krepšininkai jaučiamės giliai užgauti tokiu Broniaus Keturakio pasiskambimu ir jaučiu, kad turime teisę prašyti Dirvos redaktorių atitaisyti šį klaidingą mūsų užpuolimą ir pažeistą orumą.

Tai buvo paaiškinimas, iš kurio matome, kad tikrai kažkokie tai ciurlioniečiai tuo laiku galėjo sumušti prancūzų rinktinę ir kad tuo laiku, kaip ir pats Br. Keturakis rašo, kad lietuvių krepšininkai žaidė Prancūzijoje ir garsino lietuvių vardą.

Baigiant, aš siūlau Br. Keturakiui ateityje - prieš darant tokius negražius užpuolimus - pilnai įsitikinti ir sužinoti apie įvykių buvimą ar nebuvimą ir tik tada, vienoje ar kitoje plotmėje, juos iškelti viešai spaudoje.

Antanas Laukaitis
Australija

OPPORTUNITY FOR RN'S & LPN'S

Applications are being taken for full & part time on all shifts. Salary commensurate with experience and ability. Excellent benefits & working conditions. Apply call or write Personnel Department
M. J. CLARK MEMORIAL HOME
1546 Sherman S. E.
Grand Rapids, Mich. 49506 (49-8)

Vincui Rasteniui septyniasdešimt penkeri *Vincas Trumpa*

Matydamas jį visur taip aktyviai dalyvaujant ir skaitydamas visad tokiais aktualiais klausimais parašytus jo straipsnius jokių būdu nepasakysi, kad Vincas Rastenis jau susilaukė šito gražaus amžiaus. Jam tebėra svetimas tokio amžiaus žmonėms dažnai būdingas per didelis rimtumas, jis nepasiduoda ir ne retai tokiam amžiui būdingoms, taip pat be galo rimtoms, kvailystėms, kaip va, bandymui mokytį pasaulį, kaip tvarkyti savo ir kitų reikalus (dementia senilis). Jis tebesigardžiuoja visokiomis mažomis žmonių kvailystėmis ir klaidomis bei herezjomis, kurių gyvenime niekada netrūksta. Neieškodamas šioje ašarų pakalnėje nei angelų nei velnių, jis moka pasišaipyti iš pirmųjų ir surasti šį tą gero pas antruosius. Gal dėl to jį beveik kasmet sutinkame Santaros-Sviesos suvažiavimuose Valdo Adamkaus (seniau Juozapo Bačiūno) Taboro farmoje, kuriuos kažkas yra pavadinęs pragaro virtuve. Dėl to paties jis jaučiasi gerai ir 'Akiračiuose'.

Daug visokių mokslų yra ragavęs V. Rastenis, net tris gimnazijas ir kelius universitetus lankęs. Daug visokių darbų jis yra dirbęs ir visokių tarnybų turėjęs, nuo Blaivybės draugijos reikalų vedėjo ligi Pažangos bendrovės direktoriaus. Jis yra sėdėjęs keliuose kalėjimuose Vilniuje, Maskvoje ir Kaune. Daugelio organizacijų narys, generalinis sekretorius ir pirmininkas yra buvęs, pradėjęs nuo ateitininkų ir vis po truputį per tautininkus slinkęs į kairę ligi Santaros ir Sviesos. Bet, kaip sakoma, niekam visiškai savo dūšios nepardavęs, visados pasilikdamas tas pats Vincas Rastenis (jo gyvenimo ir veiklos bruožus skaitytojas ras Lietuvos enciklopedijos XXIV-jame tome).

Bet visų pirma ir svarbiausia V. Rastenis buvo ir tebėra spaudos darbininkas, žurnalistas, redaktorius. Jis, atrodo, ir ano meto vadovaujančių veiksmų (Juozo Tūbelio) dėmesį atkreipė savo straipsniais spaudoje ir, gali sakyti, pasidarė Tautininkų sąjungos generaliniu sekretoriumi pirma

negu įstojo į Tautininkų sąjungą. Be reikalo kai kas tų mūsų organizacijų ir partijų santykius nori išštrinti.

Ir mano pirmoji pažintis su V. Rasteniu, tada labai dideliu ponu, prasidėjo nuo spaudos. 1933 metais sviesto puodyne, lašinių bei kitokių kaimiškų gėrybių pasikrovęs atvažiavau į Kauną mokslų semtis. O mokslus tada sėmėmės ne tik universiteto, ką tik pasikrikštijusio skambiu Vytauto Didžiojo vardu, auditorijose, bet ir visokiose paskaitose extra muros, vadinasi, už universiteto sienų. Pasitaikė tada kad 'Saulių sąjungos salėje

istorijos vadovėliuose gerokai pasipiktinau tokia profesoriaus šneka, išdžiau smarkų straipsnį ir pasiunčiau 'Lietuvos aidui'. Po kelių dienų Didžiųjų universiteto rūmuose, kuriuose tada buvo susispietę Humanitarų, Teologijos-filosofijos ir Evangelikų teologijos fakultetai, o taip pat Zoologijos muziejus (sic!) ir Universiteto biblioteka, radau laiškutį, kviečiantį atsilankyti Tautininkų sąjungos gen. sekretoriaus įstaigoje. Pasirašė V. Rastenis. Toji įstaiga, rodos, tada buvo Maironio gatvėje prieš monumentaliosius ir tokius nepraktiškus ir bran-

Vliko pirmininkas dr. A. Trimakas ir V. Rastenis.
V. Maželio nuotr.

Laisvės alejoje skaitė paskaitą Juozapas Albinas Herbačiauskis (be reikalo LE jį perkrikštijo į Gerbačiauską), apie kurį jau gimnazijoje buvau gerokai girdėjęs ir kurio 'Dievo šypsenas' ir kitus jo tokius nepaprastus straipsnius skaitęs. Jis mane ypač sužavėjo, 'nukaukuodamas' Adomo Mickevičiaus patriotizmą ir heroizmą. Tada nacinei Vokietijai vis garsiau pradedant šūkauti pasidarė vėl aktualus lietuvių lenkų santykių klausimas. Apie tai ir turėjo kalbėti tas profesorius-chiromantas. Nepadarė man didelio įspūdžio nei jo kalbėjimo būdas (skėryčiojimas), nei ypač mintis - ieškoti geresnių santykių su lenkais, paliekant Vilniaus klausimą ateičiai. Augintas 'mes be Vilniaus nenurimsim' dvasioje ir badės Jogailos akis

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo pirm. A. Senikas ir Lietuvos Nepriklausomybės Tal-
kos pirm. V. Rastenis 1959 m. posėdžio metu New Yorke.

Vincas ir Emilija Rasteniai su dail. Ž. Mikšiu Viesulo parodoje.

Vincas Rastenis, buvęs Dirvos leidėjas ir redaktorius.
G. Penko nuotr.

gius Lietuvos banko rūmus. Pikti liežuviai šnekėjo, kad jo statyba tiek daug kaštavo, kad nebeliko pinigų ir pačiam bankui. Pažangos rūmai, būsimoji tautininkų tvirtovė, išdygo vėliau. Sirdis ėmė smarkiau plakti beldžiantis į tos įstaigos duris. Pats Rastenis man tada atrodė beveik toks pat kaip ir šiandien. Tik žinoma plaukai dar nebuvo spėję pražilti. Kiek pamenu, jis tada pagyrė mano straipsnį bet patarė nespauzdinti, nes Herbačiausko reikalas ir šiaip jau esą išspręstas. Netrukus po to Herbačiauskis išvažiavo

Turbūt pagrindinis Rastenio kaip žurnalisto ir žmogaus bruožas - jo stiprus gyvenimo realybės pajautimas. Nemėgsta jis pats miglų pūsti į akis, dar labiau nemėgsta, kai kiti jas pučia. Ne vieną tokią miglę jis yra prasklaidęs savo straipsniuose. Rastenis visados atviras ir kietas, bet niekada ne piktas. Ironija - jo geriausias ginklas. Dėl to jo straipsnius taip gera ir lengva skaityti. Žinoma, prie to prisideda ir jo beveik tobulas lietuvių kalbos mokėjimas.

Sieloje visą laiką pasilikdamas tautininkas, čia Ameriko-

je kartais jis jų tarpe nelabai jaukiai tepasijaučia. Panašiai tarpais būdavo ir su Juozu Bačiūnu. Ir ne su vienu kitu. Kaip kartais žmogus pasidaro pats sau priešinantis, taip atsitinka ir su organizacijomis. Ogaila. Rodos ko jau ne ko, bet rašto žmonių tautininkams niekada nebuvo per daug. Net ir tada, kai jie įstengdavo mokėti riebesnius honorarus negu kas nors kitas. Kad jų nėra per daug ir šiandien, liudija ir grublėtas jų žurnalo kelias.

Vincas Rastenis sulaukė tokio amžiaus, kuris patogus apmąstyti savo nueitą kelią, pakeliui sutiktus žmones ir galbūt visa tai surašyti ant popierio. Kelis kartus esu kalbinęs Rastenių tai padaryti. Jis vis kažkaip atžagarias. Gal dar vis per jaunas jaučiasi ir per plunksnos iš rankos.

(Nukelta į 8 psl.)

Olimpiniai žiemos žaidimai Lake Placid

Br. Keturakis

Ištemptoje politinėje ir karo grėsmės padėtyje atsėdūrė olimpiniai žaidimai. Pragaistinas rusų įsiveržimas į Afganistaną iššaukė nepaprastą viso pasaulio kraštų susirūpinimą komunizmo plitimu. Šiose skaudžiose ir nerimą keliančiose apystovos prasideda XIII-ji žiemos žaidimai Lake Placid (JAV) vietovėje. Sukrėsta Amerikos vyriausybė ir tauta dėl Irano nežmoniškų įvykių vis tiek uoliai ir kantriai ruošiasi, kad gyvybingasis olimpinis žaidimų pulsas ritmingai veiktų. JAV Tautinis Olimpinių K-tas ir ž. žaidimų organizacinis, pilnu greičiu ir talkos keliu baigia paskutinių valandų svarbesnius darbus, kad užtikrintų sėkmingą eigą numatytų rungčių.

Lake Placid jau antrą kartą stoja į egzaminuojančių gretas 1932 m., kai vyko X-ji Los Angeles Olimpiada, ši vietovė pravedė III-sius o.ž. žaidimus. Anuometinis garsas paliko amerikiečiams juoda šešėlių, kai greitojo čiuožimo visoms rungims buvo rengėjų leista startą pradėti imti kartu - visiems dalyviams stovint eilėje, taip kaip vidutinių ar ilgų nuo tolių bėgimuose, kas prieštarauja čiuožimo nuostatoms.

Stumdymasis ir amerikoniškų alkūnių darbas šiaurės tautų pajėgiausius išmušė iš lygsvaros, todėl JAV čiuožėjai John Shea ir Irving Jaffee nuskynė laurus - 500, 1500, 5000 ir 10,000 mtr. - rungtyse.

Siemetinis pajėgų balansas greitajame čiuožime, jau be ano meto pražangų, amerikiečiams duos nepaprastos persvaros pirmavimą daugumoje rungčių, įskaitant ir dailiųjų čiuožimą.

Pasaulio sporto istorijoje, visų šakų plotmėje, dar nėra buvę, kad brolis ir sesutė, ši kartą Erick ir Beth Heiden, dominuotų viršūnėse su pasaulio rekordais ir pasaulio nugalėtojų titulaus. Lake Placid ž. žaidimuose ši porėlė jaunojo prieauglio, kurių tėvai yra vokiečių kilmės (protėviai iš Rytprūsių) gali surinkti 6-7 aukso medalius, o gerai laimei esant - netgi visas 9-nias rungtis. Priejungiant pasaulio titulą turinčius dailaus čiuožimo dalyvius, kaip Linda Fratianne ir porinį, tai Babilonia - Randy Gardner, amerikiečių čiuožėjų klasė niekad nebuvo tokia išskili. Išskyrus rusę Natalią Petrowsovą, rytų V-jos dalyvę Christą Rothenburger, kanadietę Burką, moterų klasė remsis keliomis pasaulinio lygio dalyvėmis. Netikėtumų ir staigmenų gali būti iš olandų moterų grupės.

Rusai, kaip greitojo čiuožimo konkurentai - lyginant jų atsiekimus 1976 m. Insbrucko ž. žaidimuose, vertinant šiemetines pasėkmes - veik neturi galimybių į 'aukso krautį'. Jų pora šokiuose ir vyrai individualiniame čiuožime, su 1979 m. pasaulio nugalėtojų vardais, kaip Vladimir Kovalėv, Natali Linichuk-Genadi Karponosov poriniam, rimti

favoritai savo srityje. Paskirose kitose šakose rusų triumfas yra slidžių rungtys visuose perbėgimuose, o ypač moterų klasėje. Jei norvegai, suoliai ir švedai iš 15, 30, 50 km. ir 4x10 km. vyrams, išplėstų nors trejetą, o moterų grupė iš 5, 10 km. ir 3x5 km. estafetė bent vieną, tai rusų 11-klasės a. medalių lobis 1976 m. Insbrucke būtų aštriai apkarpytas. Kadangi rusai neturi nei tarptautinės klasės alpinistinių rungčių dalyvių (nusiileidimas, didysis ir mažasis slalomas), bobsley rogučių dvejetainio ir ketvertų, plius rogutės pavieniais ir poriniai, dalinai ir šuolininkų nuo 70 ir 90 mtr. nuoskandos, tai likusias šakas ir sritis stengiasi šimtaprocentiniai išnaudoti, sukaupiant geriausią pajėgą ir moksline sporto medicinos talka.

Ledo rituly, rusų pastarieji 15 metų pasaulio pirmenybėse ir žiemos olimpinuose žaidimuose, yra stipriausias ramsis į pergale. Tiesa, JAV olimpinė ledo ritulio k-da gruodžio mėn. Lake Placid laimėjo tarptautinį turnyrą, baigė berods 5:3 nugalėję juos (rusus), bet ištisiniam rungtynių išdėstyme, kur reikalinga net ligi 20 žaidėjų ypatinga klasė-giluma, žinant rusų aukštą lydėjų kondicinį pasiruošimą, laiduoja jiems lyg ir iš anksto spėjimą laimėjimą.

Alpinistinėse rungtyse matysime austrus, šveicarus ir garsų švedą Stenmark. Gal pasiseks prancūzams, italams kai kur prasmukti, nes kitos tautos, iš ligšiolinių pasirodymų, mažai turi vilčių į I-ji medalių paskirstymą.

Lake Placid org. ž. žaidimų k-tas susirūpinęs dėl sniego ir specialiomis mašinomis jį daro, pila nusileidimo vietas ir

Naudingi reikmenys lietuviškai nekalbantiems

Nesiaiškinant šį kartą priežasčių ir nieko nekaltinant, tenka vis dėlto konstatuoti, kad daugelis Amerikos lietuvių nebevaldo laisvai lietuvių kalbos. Senųjų emigrantų trečios, ketvirtos ar penktos kartos palikuonys, be retų išimčių, iš viso neskaito, nerašo ir nekalba lietuviškai. O ir vis augančiam naujųjų ateivių vaikų ir anūkų skaičiui darosi sunkiau ir sunkiau laisvai komunikuotis lietuvių kalba.

Kita vertus, šių lietuviškai nekalbančių ar ir niekad nekalbėjusių asmenų nereikėtų nurašyti į nuostolius. Nors jie ir neįstengtų pilnai dalyvauti lietuviškosios kultūrinės kūrybos vyksme, jie gali būti didelis pagalbinis veiksnys mūsų kultūrinio ir politinio tikslų besiekiant. Daugelyje jų rusena lietuviško sentimentų ugnelė, o pas kai kuriuos ji tiesiog degte dega. Jiems tik trūksta prieinamos apie Lietuvą informacijos — anglų kalba. Jiems reikalinga literatūra, iš kurios galėtų susipažinti su lietuvių tautos nueitu keliu, jos savybėmis, jos dabartine padėtimi, jos kančiomis ir aspiracijomis.

O tokios literatūros jau yra. Štai, neseniai pasirodžiusiame "Lithuanian Heritage Products & Services" kataloge sužymėta kone 100 įvairaus žanro liuanistinių knygų anglų kalba, daugelis jų pas jokus kitus platintojus negaunamų. Iš jų lietuviškai nemokantis tau-

tietis gali apsišviesti Lietuvos istorijos, grožinės literatūros, aplamai kultūros ir politikos srityse ir apsišviesties savo ruožtu kitus šviesti. Žodžiu, tos knygos — lengvai prieinama ir dėkinga priemonė skleisti lietuvišką informaciją angliškai kalbančiųjų tarpe, įskaitant ir mūsų lietuvių kalbos laisvai nebevaltojančių jaunimą, mišrių šeimų nelietuvišką pusę, senųjų emigrantų atžalas, nekalbant jau apie Lietuvą susidomėjusius ar sudomintinus kitataučius.

Šalia knygų, minėtame kataloge sukaupta gausybė kitokių reikmenų, kurių pagalba galima susikurti įvairius skonių ir poreikavimus patenkinančią lietuvišką aplinką svetimoje padangėje. Tarp jų gėrybių galime trumpai suminėti įvairialyčius tautodailės darbus, kaip antai puošniais lietuviškais motyvais gintaro, aukso, sidabro, alavo, kristolo, odos, keramikos, stiklo ir kt. išdirbinius (žiedus karolius, auskarus, sagtis, diržus, albumus, vazas, puodus, taures ir t.t.), margus auksus (tautinius drabužius, juostas, takelius), medžio drožinius, lietuviškais simboliais antspauduotus žiurkstus, krepšius, lietsargius, marškinėlius, sporto kostiumus ir kt., rašomąsias lietuvišku šriftu mašinėles, plokšteles, magnetofono juosteles, net lietuviško maisto delikatesus. Visa tai sudaro dar niekada anksčiau vienoj vietoj sukaupą aruodą gėrybių, surinktų iš po visą laisvąjį pasaulį išsibarsčiusių lietuvių dirbėjų, menininkų, leidėjų ir kitų liuanikos kūrėjų.

Šis spalvotas, 72 psl. katalogas gaunamas, prisiunčiant 2 dol. (arba 3 dol. už pirmos klasės pašta) šiuo adresu:

Baltic Associates, Ltd.
P. O. Box 8248
Boston, Mass. 02114

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VINCUI RASTENIUI...

(Atkelta iš 7 psl.)

karštai išgyvena šios dienos aktualijas. Man atrodo, V. Rastenis labai daug įdomaus galėtų pasakyti apie nepriklausomybinį Lietuvos laikotarpį, apie stambiusius ano meto veikėjus. Labai labai reikia, kad tas laikotarpis išliktų kiek gali ma gyvesnis mūsų tautos sąmonėje. Suprantama, kad esamomis aplinkybėmis Lietuvoje pasilikę to laikotarpio žmonės negali tikėtis, kad jų pozityvesnis žodis apie tą laikotarpį bus atspausdintas. Jie tą spragą bando užkisti ano meto laišku ir kitokios dokumentacijos skelbimu. V. Rastenis labai arti tos istorijos stovėjo ir jis tikrai galėtų daug ką apie ją pasakyti. Iš jo pasakojimų, pavyzdžiui, Juozo Tūbelio asmuo pasidaro daug spalvingesnis ir įdomesnis negu daug kas jį įsivaizduoja. Kad Rastenis moka įdomiai apie praeities žmones pasakoti, jis įrodė savo atsiminimuose apie Balį Sruogą, kurie buvo atspausdinti dr. Vandos Sruogienės suredaguotoje knygoje "Balys Sruoga mūsų atsiminimuose".

Sios gražios sukakties progą, žinant, kad V. Rastenis ir norėdamas nesugebės užsišklęsti nuo dabarties aktualijų - norisi palinkėti, kad jis vis dėlto sumestų gražų tomelį atsiminimų apie 1918-1941 m. Lietuvą. Kadaise apie mūsų didikus Pacius buvo sakoma, kad jie buvo verti palocių, o palocių buvo verti Pacų. Parafrazuojant būtų galima pasakyti: Vincas Rastenis buvo vertas nepriklausomos Lietuvos, nepriklausoma Lietuva yra verta Rastenio plunksnos.

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

PO PENKERIŲ METŲ FLORIDOJE

Žmonės, sulaukę vyresnio amžiaus, užtarnauto poilsio, pergyvenę šaltas, varginančias žiemas, privarginti sniego pūgų, dažnai ima žvalgytis geresnių gyvenimo sąlygų, kur daugiau saulės, kur klimatas švelnus, kur gražūs vandenynų krantai su plačiais paplūdimiais pasivaikščiojimui ir maudymuisi. O kai nutaria palikti didžiosios pramonės miestus, šaltą klimatą dažnai pasuka į pietus, Floridos link. Ir nenuostabu, kad paskutiniųjų kelerių metų laikotarpyje smarkiai ugtelėjo St. Peterburgo ir Miami senesniosios kolonijos ir ėmė sparčiai augti naujos, jų tarpe ir Daytona Beach, esanti daugiau į šiaurę, prigludusi prie gražių Atlanto vandenyno krantų.

Šią vietovę pirmą kartą su mieliais prieteliais Viktorija ir Algiju Karaičiais apsilankė prieš penkeris metus. Ir visai netikėtai, tik apvažiavę visą Floridą. Iš mažo skelbimėlio suradome tuo metu motelio būstinę besiverčiantį buvusį mūsų žymų krepšininką, Adolfą Andriulį. Jis nūdžiugo mus sutikęs ir pas jį apsigyvenę šnektelėjome apie šią vietovę.

Tuo laiku tesutikome pirmuosius, atrodo, šios kolonijos pionierius — Aldoną ir dr. Joną Sandargus, Juozą Jeciką, o kaimynystėje Deltonoje buvo gražiai įsikūrę Vera ir Bronius Juškiai.

Reikia pasakyti, kad Daytona Beach vietovė tada padarė gerą įspūdį. Neperdidelis, bet sparčiai augantis kurortinis miestas. Mūsų pokalbiai sukosi apie galimybes ir čia lietuviams įsikurti, apie gyvenimo sąlygas. Po didesnių tyrinėjimų nusitarėme ir mes čia stabilėti ramesniam gyvnimo laikotarpiui.

Kasmet čia nuo to laiko sugrįžtame po keletą kartų, įvairiais metų laikotarpiais. Tad turėjome progos gerai pažinti ir gyvenimo sąlygas. Ir nuostabu, per penkeris metus šio miesto vaizdas sparčiai keitėsi. Pajūriu išaugo didingi, gražios architektūros modernūs viešbučiai, condo, moteliai. Moderniškiausi prekybos centrai, universitetas, ligoninės. Žodžiu ši vietovė, kaip skelbiama, pasaulinio garso kurortas.

Keletas straipsnių spaudoje, pravažiuojančių įspūdingiai greičiausiu ir bus atkreipę lietuvių dėmesį į šią gražią vietovę. Ir penkerių metų laikotarpyje čia įsikūrė keletas desėtkų lietuvių šeimų. Įsisteigė Daytona Beach ir apylinkių Amerikos lietuvių klubas, kuris šiuo metu jau turi 125 aktyvius narius ir dar didelę dalis "naujakurių" klubui ne-

priklauso. Klubo ir šios lietuvių kolonijos suorganizavimų pradžioje daug rūpinosi Adolfas Andriulis, Aldona ir dr. Jonas Sandargai, Bernadeta Braciūtė-Coles, vėliau į organizacinį darbą įsijungę Angelė ir Antanas Kašubai, Vytautas Abraitis, Helen Vainiūnienė, diakonas Kar, Juozas Bartkus, Genė Sinki, dr. S. Sukarevičienė, Gaputis, A. Sprindys, G. Lapėnas, P. Bložis, Kačinskas, Zdaržinskai ir kiti aktyvūs klubo nariai. Jų dėka ugtelėjo ir šios kolonijos kultūrinė veikla: suruošiami nepriklausomybės šventės minėjimai, Motinos diena, Tautos šventės, kalėdiniai pobūviai ir pan.

Platesnė kultūrinė veikla dar nėra imanoma, kadangi neturima savų patalpų. Girdėti užuominų, kad šios kolonijos lietuviai jau ima galvoti ir apie savų namų įsigijimą. Žinoma, čia didelis darbas, tačiau, atrodo, imanomas. Kaip pavyzdį tektų laikyti čia gyvenančius graikus. Jų, sakoma, esama apie 150 šeimų, tačiau jie turi nepaprastai gražią bažnyčią, modernią salę ir kitas patalpas organizacinei veiklai. Tik reikia, žinoma, ryžto, gerų organizatorių, o lėšų, manoma, atsirastų.

Dažnai teiraujasi žmonės apie šios kolonijos gyvenimą ir įsikūrimo galimybes. Trumpai tariant, ši vieta graži, turi neblogą klimatą, patogus susisiektis miesto autobusais, gražus pajūris, nuosavybių kainos dar labai prieinamos.

Svarbiausia, kas vyresnio amžiaus žmonėms būtina, gyva aplinka, greitai pasiekiami gydytojai, ligoninės, krautuvės, valgyklos, restoranai. Visa tai čia turima. Atlanto vandenynas duoda vasarą vėsūmos, gryną orą ir mėgstantiems jūrą — ramų poilsį.

Kurtis yra geros galimybės. Ne būtinai prie pat vandens pirkti namus. Šiuo metu už didelės Halifax upės vyksta gražių naujų namų statybos. Ten galima namus įsigyti kiek pigiau. Taip pat noriu įterpti, kad lietuviai yra nupirkę 180 akrų žemės, 5 min. važiuoti iki jūros, ir jau pirmoje fazėje paruošę 95 sklypus statyboms. Čia galima įsigyti sklypą, o kontraktoriai pastato gražius namus. Mėnėti sklypai gražioje, miškingoje vietoje, rami aplinka, netoli prekybos centras, arti Atlantas.

Šiai korporacijai vadovauja lietuvis Adolfas Andriulis, Algis Alksninis. Jie suteiktų ir daugiau plačių informacijų. Adolfo Andriulio adresas: 7 Talo Circle, Port Orange, Florida 32018. Be to, apie įsikūrimo galimybes (Nukelta į 10 psl.)

KRISTIJONAS DONELAITIS

1780

1980

Šis Donelaičio atvaizdas buvo patalpintas Nepr. Lietuvoje ėjusiam liet. ev. laikraštyje "Srovė". Nors šiuo metu dailininko pavardė nėra žinoma, bet kaip daugelis tvirtina, šio Donelaičio atvaizdo kūrėjas pats buvo nuvykęs į Tolminkiemius, kur pas senus to kaimo gyventojus teiravosi, ką jų senoliai žinojo apie Donelaitį. Gal būtų tai ir yra tikriausias Donelaičio atvaizdas.

"Svečias"

Tėvai mūsų seni, pirm to neturėdami šiuilių.

Rods, nei pybelių, nei katgismų dar nepažino.

Jie tik iš galvos šventus mokinosi mokslus,

O štai tik daugiaus garbėj laikydavo Dievą

Ir šventoms dienoms bažnyčion bėgdavo greitai.

Ogi dabar, žėlėk Dieve! tik gėda žiūrėti,

Kad lietuvninkai, prancūziškai pasirėdę,

Į bažnyčią vos išgirst ką kyšteria galvas.

O paskui tuo žaist ir šokt į karčiamą bėga.

Taip po tam keli tarp jų, akiai prisimaukė,

Boriškai bei kiauliškai tuo pradeda zaunyt

Ir, bažnyčioj išgirstų neminėdami žodžių,

Būriškas šutkas glūpai taisydami, juokias.

Bei kiti, vaidus dėl niekniekių prasimanę

Ir girti kits kitą prie galvos nusitvėrę,

Nei razbaininkai ant aslos vemdami tąsos,

Kad vemalai visur per visą karčiamą teška.

Tai biauzybė, kad plaukai pasišiausia begirdint.

Iš "Rudenio gėrybės"

Tolminkiemis, kur mirė Donelaitis

Pruošė Vladas Vijeikis

Floridos lietuvai

VASARIO SESIOLIKTOJI

Floridos Amerikos Lietuvių Klubo organizuojamas Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas St. Petersburg, Fl. įvyks vasario mėn. 16 d. (šeštadienį), 2 val. p. p. klubo salėje. Programoje: klubo choras, vadovaujamas muz. P. Armono, ir pianistė Dalia Sakaitė, studijavusi muziką Vokietijoje, Cincinnati ir New Yorko konservatorijose, turinti magistro laipsnį muzikoje. Žinoma visuomenininkė A. Devenienė pasakys kalbą. Invokaciją sukalbės tėvas K. Butkus. Aukos bus renkamos Altai, Liet. Bendruomenėi ir Vlikui. Aukų rinkimą tvarkys komisija, susidedanti iš S. Bakučio, L. Kačinsko ir K. Palčiausko. Už visus žuvusius dėl Lietuvos laisvės, klubo yra užprašytos pamaldos, kurios įvyks 1 val. Holy Name bažnyčioje, Gulfporte.

Klubo delegacija, susidedanti iš Ir. Jurgėlienės, A. Krulikienės ir P. Vasiliausko, vasario 11 d. 11 val. aplankys St. Peterburgo miesto burmistrę C. Freeman, kur bus pasirašyta proklamacija, skelbianti St. Peterburge vasario 16-ąją Lietuvių dieną.

A. Karniaus, klubo atstovo prie tarptautinės organizacijos SPIFFS, pranešimu vasario mėn. 16 d. 11 val. prie STIFFS pastato (2201 — 1st Ave. N.), dalyvaujant SPIFFS ir lietuvių atstovams, bus išskelta Lietuvos vėliava.

PO PENKERIŲ METŲ...

(Atkelta iš 9 psl.)

mybes informacijas teikia nekilnojamo turto pardavėjai, sąžiningi vyrai, Juozas Bartkus, Algis Alksninis ir Haris Lapins.

Sias užuominas rašydamas, betgi turiu galvoje visus tuos, kurie nusitarę keisti gyvenamąsias vietas. Taip pat aš esu už senųjų, gražių lietuvių kolonijų ilgą išlaikymą, nes ten yra dar išeivijos lietuvių tvirtovės. Tačiau jeigu sąlygos diktuoja, tai kurkimes vėl arti vieni kitų, neišsiblaškysime, tuojau atgaivinkime naujose lietuvių kolonijose lietuviškus židinius, kultūrinės, visuomeninės ir politinės veiklos centrų. Tuo būdu pateisinsime savo buvimą išeivijoje.

Daytona Beach, Floridoje, po penkerių metų labai pakeitė savo veidą, draug su tuo čia sparčiai ima augti ir lietuviškoji salėlė, būsimoji didžioji lietuvių kolonija.

Jurgis Janušaitis

Viktorijos Jacobson pastangomis šv. Jono bažnyčioje, St. Petersburg Beach, vasario 10 d. 10-tą val. ryto bus iškilmingos pamaldos. Moterys prašomos dalyvauti pasipuošusios tautiniais drabužiais ir atvykti anksčiau. Vasario 14 d. televizijos 10 kanalas 6 val. 30 min. ryto duos lietuvišką programą, gi vasario 16 d. 6 val. ryto, programoje "World Today", kalbės dr. Bobelis ir klubo "Dainos" vienetas padainuos lietuviškų liaudies dainų.

Be to, Viktorijos Jacobson iniciatyva Lietuvos vėliavos bus iškeltos prie šių vietovių: 8 val. Pinellas Park prie bibliotekos, kalbės J. Nacevičius, 9 val. Treasure Island prie City Hall, kalbės S. Dukša, 10 val. St. Petersburg Beach prie City Hall, kalbės K. Vilniškis, 10 val. 45 min. S. Pasadena, kalbės kun. J. Gasiūnas, 11 val. 45 min. Gulfport, kalbės W. Žilinskas. Visuomenė prašoma visur gausiai dalyvauti.

• **Lietuviškoji radijo valandėlė.** transliuojama iš WTIS radijo stoties banga AM 1110, kiekvieną šeštadienį, 12 val. 30 min. dienos metu, jau turi vienų metų veiklos sukaktį. Valandėlės Komitetas ir Radijo Rėmėjų Sambūrio valdyba patar nauja visoms organizacijoms bei pavieniams asmenims ir širdingai dėkoja visiems už bendradarbiavimą bei finansinę paramą.

• **Romo Kalantos šaulių kuopa** turėjo visuotinį metinį susirinkimą sausio mėn. 9 d. ir išsirinko naują kuopos valdybą: Antanas Gudonis — pirmininkas, Pranas Kraujelis — vicepirmininkas, Adolfas Aidukas — sekretorius, Kostas Staponkus — kasininkas, Irena Račinskienė — parengimų vadovė ir Aniceta Miliausienė ir Stasys Grušas — valdybos nariai. Be to, kuopa su vėliavomis dalyvauja Vasario 16-tos dienos pamaldose bažnyčioje (vasario 17 d.) ir minėjime klubo salėje.

• **Jaunuolės ir jaunuoliai** St. Peterburge kviečiami įsijungti į naujai organizuojamą jaunimo tautinių šokių grupę. Sinteresuotieji prašomi skambinti telef.: 360-2938.

• **"Lietuvių žinių" biuletenio komisijai** atsistatydinus, naująją komisiją sudaro: M. Krasauskas, A. Krulikienė, J. Liaukus, I. Mačionienė ir S. Vaškys. Naujoji redakcinė komisija, kaip ir buvusioji, atrinkdama ir derindama pateiktas žinias, stengsis laikytis

ATITAISO ŽEMĖLAPIUOSE NETIKSLUMUS LIETUVOS KLAUSIMU

Ilgamečių JAV LB pastangų dėka, 1979 metais Valstybės departamento žinioje veikianti JAV Geografo įstaiga valdinėms įstaigoms išleido nurodymus Pabaltijo valstybių valdžios išleistuose žemėlapiuose žymėjimo reikalu. Nurodymuose įsakyta: 1. Rodant Pabaltijo teritoriją įrašyti pastabą, kad "JAV-ės nepripažįsta Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporacijos į Sov. Sąjungą; 2. Naujose žemėlapių laidose, kiek tai liečia diplomatinį postų žemėlapi, Baltijos kraštus rodyti nepriklausomybės metų sienose, ir 3. Pabaltijo valstybės žymėti Estijos, Latvijos ir Lietuvos vardais. Išimtį sudaro žemėlapiai rodą Sov. Sąjungos administracinį respublikų padalinimą.

Nors JAV Geografo įstaigos nurodymai privačių komercinių žemėlapių leidyklų nesaisto, JAV LB Visuomeninių Reikalų Taryba nutarė, kad lietuviškam reikalui būtų pasitarnauta nevaldines leidyklas supažindinant su JAV Geografo įstaigos nuostatais. Tuo tikslu JAV LB įgaliotinis Washingtonė Algimantas Gureckas 1979 metų pabaigoje kreipėsi į National Geographic Society, Hammond, Encyclopedia Britannica, Rand McNally, Western Publishing, New York Times ir John Bartholemew, Ltd. leidyklas, iškeldamas jų leidžiamuose žemėlapiuose esamus netikslumus ir kviesdamas jų vadus ateityje remti JAV Geografo įstaigos išleistais nurodymais.

Nesileidžiant į specifinių žemėlapių nagrinėjimą, tenka pastebėti, kad nevaldinių komercinių leidyklų žemėlapiuose netikslumų užtikinama gan daug. Pavyzdžiui Lietuva yra rašoma "Litovskaja S.S.R.", nors upių ir miestų pavadinimai dažniausia yra rašomi lietuviškai. Taip pat Lietuva yra žymima 1939 metų sienose, nors būtų tiksliau (ir naudingiau) Lietuvą žymėti 1940 metų prieš-okupacinės sienose. Žymint sutarti-

visiško objektyvumo ir pirmoje eilėje tarnaus klubo reikalams.

• **Advokatė Nijolė Grybauskaitė** nuo sausio mėn. 28 d. atidarė savo kabinėtą: 5200 Central Avenue, tel. 323-0444.

• **Dail. Juozo Sodaicio** kūrinių meno paroda įvyks kovo mėn. 22-23 dienomis mažojoje klubo salėje. Sodaiciai, anksčiau gyvėję New York'e, praėjusiais metais apsigyveno Ormond Beach, Floridoje.

mis nenustatytas ginčijamas sienas, Vilnius rodomas Lenkijos ribose, lyg Lietuva būtų Vilniaus kraštą Lenkijai atidavusi ir pretenzijų atsisakiusi. Keliais atvejais Kaunas žymimas Lietuvos sostine. A. Gureckas, remdamasis naujausia bibliografija ir valstybinėmis sutartimis, į leidėjus kreipėsi su prašymu klaidas ataisyti ir, kur nepraktikuojama, kvietė į žemėlapius įtraukti pastabą liečiančią JAV valdžios Pabaltijo atžvilgiu vykdomą inkorporacijos nepripažinimo politiką.

JAV LB Visuomeninių Reikalų Tarybą pradeda pasiekti leidyklų atsakymai. National Geographic Society sutinka atitaisyti Lietuvos rytinę sieną. Rand McNally leidėjai sutinka naudoti inkorporacijos nepripažinimo pastabą. Jie tačiau nesutinka su teigimu, kad rusų kalba nėra oficiali Lietuvos respublikos kalba ir motyvuoja Valstybės departamento išleistu leidiniu "Soviet Union Back Ground Notes". Teks dialogą laisvais testais, kad nusikratyti "Litovskaja S.S.R." vardo. (Sag.)

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601

Antrame aukšte.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
TUKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple Valley, Min. 55121	7626 W. 150 St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N. Y. 10003	45 Second Avenue	254-5154
New York, N. Y. 10011	135 W. 14 Street	213-2583
So. Boston, Mass. 02127	389 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Avenue	203-367-2861
Chicago, Ill. 60622	2222 West Chicago Avenue	278-6966
Chicago, Ill. 60629	2301 West 69 Street	925-2737
Cleveland, Ohio 11131	6089 State Road	884-1738
Irvington, N. J. 07111	1083 Springfield Avenue	374-6116
Grand Rapids, Mich. 19501	636-38 Bridge St. N. W.	458-2256
Hackensack, N. J. 07601	112 Main Street	201-342-9110
Hartford, Conn. 06106	518 Park Street	216-9173
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	363-8569
Los Angeles, Calif. 90022	960 So. Atlantic Blvd.	261-2994
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	562-1146
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8782
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	763-1818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Road	455-8584
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	481-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Fort Wayne, Ind. 16808	1807 Reinecke Road	432-5102
Worcester, Mass. 01610	141 Millbury Street	798-2868
Youngstown, Ohio 11503	309 W. Federal Street	713-0440

Los Angeles lietuviai

BIRUTĖ DABŠIENĖ IR VERDI OPERA "LA TRAVIATA"

Lietuviai, kurie gyvena Los Angeles, Calif. bent 20 metų, matėme Birutės Reivydaitės-Dabšienės nuolatinį augimą ir tobulėjimą dainos interpretavimo srity. Nuo švelnaus, nedrąsaus soprano ji savo balsą išugdė į pilnos skalės lyrinį sopraną (net ir kolaratūrą); iš kuklios mėgėjos išaugo iki rimtos dainininkės — gražia scenine laikysena ir gilia operinių vaidmenų išpildytoja.

Kalifornijos lietuvių scena ir šv. Kazimiero parapijos bažnytinis giedojimas dažnai (prie kitų vietinių solisčių ir solistų) pradžiugindavo Birutės Dabšienės solo išpildymais.

Paskutiniaisiais metais Birutė Dabšienė pradėjo reikštis ir operose.

Kalifornijoje, daugumoje užsienietiškos kilmės muzikos mylėtojų pastangomis, yra įkurta Opera West, Inc., kurios "managing director" — lietuvis Rimas J. Vizgirda. Šiame Operos ansambly pasireiškė ir lietuviai menininkai: režisierius Alg. Žemaitaitis, solistės Birutė Dabšienė, Regina Kungienė, chore — Vita Polikaitytė ir kt.

Ryškiausia ir savičiausia menininkė operų pastatymuose iškilo Birutė Dabšienė, vaidmenyse — Saffi "Čigonų Barone", Mimi "Bohemoje" ir Violeta "Traviatoje".

Pernai Opera West, Inc. "Bohemos" pastatyme, net ir reiklų muzikų, kaip Tév. Br. Markaičio ar Br. Budriūno nuomonėmis, solistės Birutės Dabšienės sukurta Mimi — tobula ir žavi!

Šiomet to paties Operinio ansamblio spektaklis "La Traviata" bendru meniniu vaizdu gal neprilygo pernykšiam "Bohemos" pastatymui, buvo menkesnis; bet Birutės Dabšienės sukurta Violeta buvo labai gera, visuotinai sužavėjusi publiką. Ši "La Traviata" — tai Birutė Dabšienė! — Tą kartą jo visi žiūrovai. Ji toli pralenkė kitus solistus ir balso ištesėjimu, ir vaidybiniu įtikinamumu ir išvaizda. Birutės sukurta Violetą jau galima pavadinti menišku veidmeniu, nes žiūrovai ir išgyveno į tragišką Violetos likimą, ir žavėjosi lyrinio arijų grožiu. Tenka šiame pastatyme pagirti ir muzikinį direktorių dr. N. F. Domokos ir dirigentą Richard Lessing, — orkestras ir choras buvo geri.

Floros vaidmenį gražiai išpildė Regina Aukštakalnytė-Kungienė. Spektakliai įvyko 1980 m. sausio 12 ir 13 dienomis; Birutė Dabšienė su dideliu pasisekimu dainavo antrajame.

Alė Rūta

RADIJO KLUBO SUSIRINKIMAS

Sausio 20 d. įvykusiame Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubo narių metiniame

Iš operos "Traviata" pastatymo Los Angeles sausio 13 d. Vidury sol. Birutė Dabšienė Violetos vaidmenį.

susirinkime, kuriame dalyvavo arti šimto narių, pasirinkta senoji valdyba, kuri sausio 27 d. posėdyje, bendru sutarimu, pasiliko tose pat pareigose kaip ir praėjusiais metais: pirm. — D. Kaškelienė, vicepirm. — H. Bajalis, programų koordinatoriai — Vl. Gylis ir Vl. Bakūnas, išdininkas — Pr. Gustas, renginių-balių vadovė — O. Macėnienė, sekretorius — J. Gedmintas.

Los Angeles lietuviškoji, to klubo išlaikoma, radijo valandėlė yra turtingiausia mūsų išeivijoje, šiuo metu turinti arti 20.000 dolerių "grynais" banke, kas per eilę metų sukaupia iš parengimų ir aukų. Taip pvz. pernai metų rudeninis balius davė 1000 dol. gryno pelno. Kaip plaukia aukos, toks pavyzdys: sausio 20 d. susirinkimo proga suaukota net 545 dolerių.

Šiometinis pavasario balius rengiamas balandžio 12 d., kurio programą paruošti valdyba nutarė pavesti išimtinai jaunimui.

Tokio, beveik neįtikėtina lietuviškų organizacijų gyvenime, pasisekimo paslaptis: toji radijo valandėlė savo programon neįsileidžia jokios lietuviškos politikos polemikos, ginčų, užgauliojimų, įtarinėjimų — visa tai paliekant spaudai.

Nuolatiniai valandėlių vedėjai-redaktoriai: Vl. Bakūnas, D. Kaškelienė, H. Bajalis ir Vladas Gylis. Retkarčiais talkina — St. Pautienienė.

STEIGIAMAS PENSININKŲ KLUBAS...

Jau keli metai buvo mėginama Los Angeles įsteigti lietuvių pensininkų klubą, bet iki šiol tai nepavyko. Atrodo, kad galiausiai tos pastangos įgauna konkrečios formos ir toks klubas bus įsteigtas, kuriuo tikslu šaukiamas lietuvių pensininkų susirinkimas vasario 24 d. (sekmadienį)

tuoj po pamaldų — lietuvių parapijos salėje. Yra pakviestas ir sutiko dalyvauti Amerikos pensininkų sąjungos (AARP — American Association of Retired Persons) atstovas, kurio informaciją išklausi — bus nutarta ar jungtis į tą organizaciją (dabar jau 7 milijonus narių turinčią) ar apsiriboti vien lietuviško pensininkų klubo organizacija.

• Algirdas Glažė, Pietinės Kalifornijos Automobilų Klubo aukštas pareigūnas turizmo reikalams, šiomis dienomis grįžo iš Kinijos, kur buvo išvykęs tarnybos reikalais — turinėti turizmo galimybes Kinijoje. Jis buvo stabtelėjęs Tokyo, iš kur Kinijos valdininkų buvo lydimas po visą Kiniją, kur kaip amerikietis buvo labai mandagiai sutiktas ir priimtas ir jam buvo suteikta bet kokios informacijos kurios galėtų būti panaudotos propaguojant turizmą Amerikoje — raginant amerikiečius vykti pasidairyti Kinijoje.

Dabar A. Glažė susumuoja savo įspūdžius studijos formoje, visa ta medžiaga, su jo rekomendacijomis bus perduota jo organizacijos (klubo) centrui, kuris vertins ir atrinks tai — kas turės būti skelbiama turizmo propagandoje.

Lietuviškame gyvenime

— Alg. Glažė yra Los Angeles Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos pirmininkas. (vb)

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Vasario 15 d., penktadienį, prie Los Angeles miesto rotušės vėliavų pakėlimas ir trumpa programa. Rūpinas Lietuvos gen. kons. Vytautas Čekanauskas.

Vasario 17 d., sekmadienį, 10:15 val. vėliavų pakėlimas šv. Kazimiero mokyklos kieme. 10:30 val. iškilmingos pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje su pritaikintu pamokslu. Iškilmingas minėjimo aktas ir programa 12:30 val. Marshall mokyklos salėje. Pagrindinė kalbėtoja Elena Juciūtė, iš Bostono, Mass., ilgametė Sibiro kalinė ir knygos "Pėdos mirties zonoje" autorė. Ji su savim atsiveža ir mažą Sibiro kankinių-kalinių parodėlę kuri bus išstatyta, parapijos salėje. Meninė programą atliks Jaunimo ansamblis ir jų talentai. Visi lietuviai, šiapus ir anapus Los Angeles ribų, kviečiami dalyvauti ir atiduoti savo aukas ALTui, VLIKui arba Lietuvių Bendruomenei. Tad visi keliai ir gatvės vasario 17 d. veda į Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą.

Sol. Birutė Dabšienė Violetos vaidmenyje "Traviatoje". Solistė balandžio 12 d. atvyksta į Clevelandą ir dainuos Dirvos koncerte.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiektas su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

■ Detroito lietuviai

Antanas Grinius

PAMINĖTOS SPAUDOS SUKAKTYS

Detroito Lietuvių Kultūros Klubo ir St. Butkaus šaulių kuopos surengtas sausio 27 d. Kultūros Centre spaudos sukakčių paminėjimas buvo pravestas gražiai ir įspūdingai.

Minėjimas pradėtas 10:30 val. Mišiomis, kurias už spaudos kankinius ir mirusius atnašavo svečias iš Kanados "Tėviškės žiburių" redaktorius dr. kun. Pranas Gaida.

Akademija pradėta 12:30 įnešant vėliavas. Atidaromąjį žodį tarė Detroito Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkas Antanas Musteikis, programai vesti pakviesdamas Stefaniją Kaunelienę.

Turiningą ir spaudos sukakčių minėjimui parengtą invokaciją sukalbėjo Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius.

LB JAV Krašto valdybos pirmininkas inž. Vytautas Kutkus pasveikines spaudos sukakčių minėjimo rengėjus ir visus spaudos mylėtojus apibūdino kokia brangi ir svarbi yra spauda.

DLOC valdybos pirmininkas dr. Algis Barauskas savo žodyje pasakė: — Spauda yra galingiausias ginklas ir priemonė tikslą pasiekti. Mums lietuviams spauda praeityje buvo didžioji talkininkė ir dabar yra svarbi kovoje dėl Lietuvos laisvės. Taip pat ji yra kovoje išei-
vijoje, kad išliktum lietuvi-
viais. Aš esu išei-
vijos jau-
nosios kartos asmuo. Be
lietuviškos spaudos ir kny-
gos mes jaunieji nepažintu-
me tėvų krašto. Mums lietu-
viška spauda yra tikra Die-
vo dovana.

Programos vedėja Stefani-
ja Kaunelienė svečius su-
pažindino su šios dienos
prelegentu "Tėviškės žibu-
rių" redaktoriaus, dr. kun.
Pranu Gaida ir pakvietė jį
padaryti spaudos sukakčių
istorinę apžvalgą.

Dr. kun. Pranas Gaida
pradėdamas spaudos sukak-
čių apžvalgą pareiškė, kad
jam duota tik 30 minučių ir
jis per tiek laiko kažką
daug pasakyti negalėsian-
s. O tų sukakčių yra daug — ne
viena; 100 metų suėjo nuo
pirmojo Amerikoje išleisto
lietuviško laikraščio, 75 me-
tai nuo lietuviškos spaudos
atgavimo, 40 metų nuo oku-
pacinės spaudos ir kitos.
Pirmasis lietuviškas laik-
raštis pradėtas leisti Ame-
rikoje 1879 metais ir pra-
ėjusieji metai turėjo būti
paskelbti spaudos metais.
To nebuvo padaryta. Spau-
da tik informuoja, bet ne
organizuoja. Rusai norėda-
mi nutautinti Lietuvą įve-

dė rusišką rašdyną. Rusi-
škomis raidėmis spausdinti
knygas Lietuvoje aprobatą
buvo davę ir vysk. M. Va-
lančius, galvodamas, kad
norint išeiti į kovą prieš ru-
sus, reiktų išeiti visai tau-
tai ir dėl tų raidžių nereik-
tų kovoti; nors raidės ir ru-
siškos, tačiau knyga bus lie-
tuviška. Dabar gi Lietuvo-
je raidės lietuviškos, bet jų
dviasia rusiška. Žmonės iš-
leisti rusiškoms raidėms
knygų mažai pirkė. Gabeno
iš Prūsijos su lietuvišku
raidynu. Gabenant jas per
sieną buvo sugauta ir nu-
bausta apie 2000 knygnešių.

Spaudos apžvalgą baigė
šiais žodžiais: "Kol bus gy-
va lietuvių spauda, tol bus
gyva ir lietuvių tauta". Pa-
daryta spaudos sukakčių
apžvalga buvo įdomi ir nors
trumpame laike, bet daug
pasakyta.

Programos vedėjai Stefa-
nijai Kaunelienei padėkojus
prelegentui už paskaitą, bu-
vo išneštos vėliavos ir pa-
daryta pertrauka.

Meninė dalis

Sol Danutė Petronienė
padainavo keturias lietuvių
kompozitorių dainas. Akom-
panavo muz. V. Neverauskas.

Tautinių šokių grupė "Au-
diny", vadovaujama Rus-
nės Baltrušaitytės, pašoko 4
tautinius šokius. Šokius api-
būdino Taura Zarankaitė,
šokiams grojo Vidas Neve-
rauskas.

Spaudos sukakčių minė-
jimas baigtas visiems su-
giedant Lietuvos himną. Į
sceną buvo išvesta šokėjų
grupė ir pakviesti: prele-
gentas dr. kun. Pr. Gaida,
Rusnė Baltrušaitytė, Danu-
tė Petronienė, Vidas Neve-
rauskas, Mykolas Abarius
ir Bronius Burba ir jiems
vsiems Stefani-
ja Kaunelienė prisegė prie krūtinės
specialiai paruoštą spaudos
sukakčių ženklelį.

Minėjimui buvo išleista
gražiai paruošta programa,
kurios spausdinimo išlaidas
padengė Bronius Burba.

Tautinių šokių grupę su-
darė: Taura Zarankaitė,
Kristė Jankutė, Živilė Idze-
lytė, Birutė Bublienė, Aud-
ronė Kasputytė, Rita Kut-
kutė, Eglė Baltrušaitytė,
Vida Račkaitė, Rimas Kas-
putis, Paulius Jankus, Pau-
lius Baltušis. Arūnas Keb-
lys, Kęstutis Shalinskas,
Algis Duoba, Andrius Anu-
zis.

KLAIPĖDOS KRAŠTO PRISIJUNGIMO MINĖJIMAS

Radijo valandėlė "Lietu-
vių Melodijos" sausio 16 d.
paminėjo Klaipėdos Krašto
prie Lietuvos prisijungimo
57 metų sukaktį.

Lietuviai dalyvavę Philadelphijoje įvykusiame bankete prez. J. Carter kandidatūrai pa-
remti. Iš kairės (pirmoje eilėje): Feliksas Andriūnas — JAV LB Visuomeninių Reik. Tarybos
narys, JAV Iždo sekretorius William Miller, JAV LB Tarybos prezidiumo vicepirm. inž. Ro-
mas Veitas iš Bostono, Teresė Gečienė — LB Philadelphijos apylinkės pirm. Stovi LB Visuo-
meninių Reik. Tarybos narys Rimas Česonis, Danutė Pliuškonytė, Philadelphijos LB vicepirm.
Kęstutis Pliuškonis ir Roma Česonienė.

Omahos lietuviai

ALT S-GOS SKYRIAUS METINIS SUSIRINKIMAS

Sausio 13 d. P. Agurkių
namuose įvyko ALT S-gos
Omahos skyriaus susirinki-
mas.

Susirinkimą atidarė sky-
riaus pirm. Romanas Druk-
teinis, pakviesdamas pirmi-
ninkauti Stasį Petrulį, jr. ir
sekretoriauti Vyta Arnaus-
ką. Pereito susirinkimo pro-
tokolą skaitė Stasys Pangon-
is, kuris buvo priimtas be
pataisų. Revizijos aktą per-
skaitė irgi Stasys Pangonis,
pabrėždamas kad kasos
knyga yra vedama tvarkingai
ir išlaidoms pateisinti
yra sąskaitos. Valdybos
pranešimą padarė R. Druk-
teinis, pranešdamas apie
įvykusią pereinamąjį metais
gegužinę ir tuo pačiu padė-
kodamas poniams J. Agur-
kienei, J. Druktenienei ir O.
Petrulienei už nenuilstamą
šeimininkavimą paruošiant
valgius ir aptarnaujant su-
sirinkusią publiką. Sakė,
kad ateityje neapsimokės

ruošti gegužines nes nuo-
ma už vietovę kasmet yra
didinamą, o žmonių atsilan-
ko vis mažiau, todėl valdy-
ba turės ieškoti kitokio po-
būdžio suruošti parengi-
mus, papildyti pajamų į
kasą. Perskaitė aplinkra-
ščius ir ALT S-gos suvažia-
vimo rezoliuciją, kad padi-
dintas nario mokestis iki 5
dol. metams. Perskaitė pa-
dėkos laišką lituanistinės
mokyklos vedėjos Danos
Šulskienės už įteiktą auką.
Centro valdybos padėką už
laiku atsiskaitymą knygos
"Tautinės minties keliu",
prisiunčiant 130 dol.

Perėjus prie valdybos rin-
kimo, buvo prašyta senoji
valdyba kaip turinti paty-
rimo pasiūlyti ir toliau pa-
reigose. Du asmenys sutiko,
būt trečiasis Stasys Petru-
lis, sr. nesutiko, todėl įėjo
kandidatas Stasys Pangon-
is. Valdyba pareigom pa-
siskirstė sekančiai: pirmi-
ninkas Ramonas Druktei-
nis, sekretorius Stasys Pan-
gonis ir kasininkas Juozas

Agurkis. Valdybos sąstatas
gana stiprokas todėl galima
tikėtis, kad veikla nenuken-
tės. Iš valdybos po daugelio
metų darbavimosi pasitrau-
kė P. Stasys Petrulis Sr.
jam priklauso didelė padė-
ka už patriotinę veiklą savo
mielai Tėvynei Lietuvai.
Revizijos komisija sudary-
ta sekanti: Stasys Petrulis
Jr., Antanas Šalkauskas ir
Jonas Smailys Sr. (js)

Responsible & mature general
house cleaning including light
ironing & inside windows. \$3.50
per hour part time or full time
day or evening. Call
215-988-0955. (3-7)

DIE SETTER — Excel. oppt: for
mature person expd. in setting-
up punch presses. Estab. electri-
cal mfr. in northern Bergen
County offers attractive salary
& benefits. Call 201-444-8410 for
appt. (3-8)

PRINTING PRESSMAN/W
To to operate 30" single color
Harris equip. Capable of
handling 4/C work. Day work.
Union eligible. CC Plant.
215 WA 2-1710 (4-6)

Denverio Lietuvių tautinių šokių grupė "Rūta". Pirmoje eilėje centre — vadovė Anta-
nina Bulotienė.

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

REMIJA VASARIO 16 GIMNAZIJA

Mirus didžiam Vasario 16 gimnazijos rūpintojui kun. Sugintui, įsisteigė komitetas, kuris toliau tęsė darbą ir ieškojo naujų būdų palengvinti jos išlaikymą. Komitetui ilgesnį laiką vadovavo nuoširdi visuomenininkė Ona Zailskienė, daug pagalbėjusi Vasario 16 gimnazijai išsilaikyti.

Visuomenės susirinkimas įvyko š. m. sausio 27 d. Jaunimo Centre. Dalyvavo buvę mokiniai, mokytojai, rėmėjai, mecenatai, besimokančių vaikų tėvai ir gimnazijos likimu tebesisieloją lietuviai (apie 30 asm.).

Susirinkimą atidarė pirm. Ona Zailskienė ir jam vadovauti pakvietė dr. V. Šaulį, o sekretoriauti Paulėną.

Pagerbti mirusieji gimnazijos vadovai ir rėmėjai.

Išsamų 5 metų veiklos pranešimą, paruošė O. Zailskienės, perskaitė komiteto sekretorius Pr. Zailskas. Komitetas veikė dviem kryptim: ieškodamas rėmėjų pinigais ir verbuodamas mokinius. Abu darbai buvo sėkmingi. Per penkeris me-

tus pasiūsta gimnazijai aukų ir stipendijoms virš 11.000 dol. Vien tik praeitais metais persiūsta 3,533 dol.

Šiuo metu yra 62 mokiniai, iš kurių 19 iš užjūrio. Dirba apie 20 mokytojų, kurių 8 etatiniai. Komiteto darbas nesiribojo vien tik aukų ir stipendijų ieškojimu, bet vykdė loterijas ir gautą pelną skyrė gimnazijos paramai.

Gimnaziją taip pat remia Lietuvių Fondas, BALFas (kiekvieną mėnesį /duoda 300 dol. duonos fondui), PLB švietimo komisija (Brazilijos lietuvaitės) ir kt. Didžiausią paramą — pusę milijono DM duoda Vak. Vokietijos valdžia, lemiama prisidedama prie gimnazijos išlaikymo.

Buvusi mokinė Snieguolė Zalatoriūtė pasidalino patirtais išpučiais. Ji teigia: mai vertino gimnazijos teikiama naują aplinką ir gyvenimo būdą. Čia mokiniai susidrausmina, išmoka savistovumo, praplečia akiratį ir pamato naują pasaulį.

Mokinių tėvai nusiskundė, kad gimnazijos vadovybė nepalaiko ryšio su tėvais,

neatsakinėja į laiškus. Buv. bendrabučio vedėjas Algis Stankus-Saulaitis paaiškino, kad jis parašęs tėvams laiškus, bet atsiliepė tik vienas, todėl daugiau ir nerašęs. Bendra visų nuomonė buvo, kad gimnazijos vadovybė turėtų, bent du kartus metuose, pranešti tėvams apie mokinių pažangą moksle ir duoti trumpą charakteristiką.

Buv. mokytoja D. Kviklytė pranešė, kad mokiniai važiuojantieji į Vasario 16 gimnaziją, apsirūpintų reikiama vadovėliais ir knygomis.

Į naują komitetą išrinkti: E. Razmienė, A. Šležiūnė, D. Bielskus, Ambrozaitienė, D. Žilevičienė, D. Kviklytė, L. Rekašytė, R. Musonytė ir V. Zalatorius.

Pirmininkaujantis dr. V. Šaulys padėjo buvusiam komitetui ir ypač Onai ir Pranui Zailskams už našią veiklą ir rūpestį, stengiantis padėti vienintelei lietuvių gimnazijai laisvajame pasaulyje išsilaikyti, o E. Razmienė įteikė dovaną. D. Bielskui pasiūlius, Ona Zailskienė paskelbta garbės pirmininke.

Vasario 16 gimnazijos vadovybė turėtų atkreipti daugiau dėmesio į iškeltus pageidavimus, dėl palaikymo ryšio su tėvais. Komitetui linkėtina darnaus ir na-

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS r e n g i a m a s LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

įvyks šia tvarka:

ŠEŠTADINENĮ, vasario 9 d. 12 v. žuvusiųjų pagerbimas Jaunimo Centro sodelyje.

SEKMADIENĮ, vasario 10 d.: 10:30 val. pamaldos š. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašauja ir pamokslą savo vysk. Vincentas Brizgys. Gieda parapijos choras.

10 val. pamaldos Lietuvių Ev. Liut. Tėviškės parapijos bažnyčioje. Pamaldas laiko kun. A. Trakis.

Akademine dalis 2 v. p. p. **MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS AUDITORIJOJ**. Kalbėtojai kongresmanas Martin A. Russo ir inž. Grožvydas Lazauskas. Meninę dalį išpildo sol. Margarita Momkienė, Genovaitė Mažeikienė ir Algirdas Brazis. Akomp. muz. A. Vasaitis.

Lietuvių visuomenė kviečiama minėjime gausiai dalyvauti. Organizacijos pamaldose ir minėjime dalyvauja su vėliavomis.

Aukos organizacijos ir paskiri asmenys prašome įteikti minėjime arba siųsti Chicago Lietuvos Tarybos išd. Irenai Sankus 2520 W. 68th St., Chicago, Ill. 60629.

CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBA

šaus darbo.

Onai ir Pranui Zailskams linkime sustiprėti ir neužmiršti Vasario 16 gimnazijos, į kurios išlaikymą yra įdėję daug darbo ir rūpestio.

LA BOHEMA BOSTONE

Los Angeles lietuviai praeitą vasarą pastatė operą La Bohema. Toji opera buvo užrašyta video priemonėmis ir galima perduoti vietos televizijos ekrane. Taip ji buvo atvežta į Bostoną, kurią LB Kultūros klubas sausio mėnesio susirinkime parodė savo nariams. Tiesa, toji opera yra tik lietuvių pastatyta, bet joje lietuvių solistų, išskyrus vieną sol. Birutę Dabšienę, rodos, daugiau nėra. Chore yra keletas lietuvių, o orkestre gal nei vieno, nors tikrai nežinome. Tik įdomu, kad režisierius Žemaitaitis, gal ir dar su kieno nors pagalba, suorganizavo amerikiečius ir pastatė tą operą. Kai kurie solistai, įskaitant ir Birutę Dabšienę, yra labai geri. Žinoma, televizijos ekranas yra per mažas tokiam rodymui, bet vistiek, buvo puikiai mato ir girdimi solistai, choras ir orkestras. Susirinkę mieliai išlausėme ir gerąjoms losangeliečių sugebėjimais.

Po operos spektaklio, kaip ir visada, buvo kavutė ir laisvi pašnekėsiai.

Chicagoje yra statomos operos, kur daugumą solistų sudaro lietuviai. Būtų gerai, kad ir jie pasinaudotų panašiomis priemonėmis ir pastatymus vėliau galėtų parodyti ir kitose lietuvių kolonijose.

Lietuvių Bendruomenės Bostono klubo valdybą šiais metais sudaro: pirm. Algirdas Zikas, vicepirm. Julius Špakevičius, Aloyzas Petronis ir Reda Simonaitienė.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 1/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaitos įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Kopyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600 737-8601

9837 SOUTH KEDZIE AVENUE

EVERGREEN PARK, ILL. 60642

Tel. 422-2000

■ Bostono lietuviai

PASKAITA APIE PIRMĄJĄ PAGALBĄ

Sausio 19 d. LMF susirinkime Lietuvių Piliečių klube, buvusi gailestingoji sesuo Magdalena Lendraitienė skaitė paskaitą apie pirmąją pagalbą.

Ji kalbėjo apie pirmosios pagalbos svarbą susižeidus, nuo kurios priklauso kartais pati gyvybė, o visuomet gyjimas. Prelegentė nagrinėjo ką daryti sužeidus galvą, nosies kraujavimą, apdegimus, užspringimą, kaip gelbėti skenduolį, ką duoti apsinuodijimo atveju, ką daryti kada žmogus apalpsa, kaip išimti kislą iš akies, ilgiau sustoję prie širdies priepuolio ir jo gelbėjimo metodų. Paskaita buvo priimta šiltai ir dėmesingai sukelė daug diskusijų ir klausimų. Apsčiai susirinkusios ponios maloniai priėmė prelegentę.

LMF pirmininkė E. Vasyliūnienė pasidžiaugė, kad į klubą įstojo trys naujos narės: Milda Norkūnienė, Ona Uselienė, Mirta Iljinienė. Buvo padėkota vakarone-kūčias ruošiančiom ponoms ir dirbančioms stalus statant, bei juos dengiant: Onai Vilėniškienei, Irenai Ulpaitei, Sofijai Galdikienei, vicepirmininkei Irenai Rasienei, Teresei Stankūnaitei. Irenai Manomaitie-

nei, Mildai Norkūnienei, Marijai Gineitienei, Aleksandrai Moriarty ir visoms, kurios kuriuo nors būdu prisidėjo prie kūčių vakaronės. Buvo nutarta ruošti Motinos dienos minėjimą ir rankdarbių parodą gegužės 4 d. pagal Nepriklausomos Lietuvos paprotį.

MIRĖ TEOFILĖ TEBERIENĖ

Sausio 24 d. staigiai, daktaro kabinete, atėjusi patikrinti sveikatos, mirė Teofilė Stoškutė - Teberienė. Velionė buvo gimusi Amerikoje, vaiku nuvežta į Lietuvą, baigusi 18 metų vėl grįžo Amerikon. Ji buvo maloni, geraširdė moteris, padėjusi savo tautiečiams po antro pasaulinio karo atvykti į Ameriką. Išteklėjusi už Teberos, įsikūrė Cambridge, Mass., kur gyvena ir jos duktė Helen Kale su vyru Jonu ir keturi anūkai.

Šv. Mišios buvo atnašautos Nekalto Prasidėjimo lietuvių parapijoje Cambridge. Parapijos klebonas kun. Saulėnas savo pamokslą pabrėžė, kad Teofilė rūpėjo jos šeima, jos religija ir jos tautybė.

Išsėkis ramybėje mieloji sesė, žymiose Mount Auburn kapinėse, kur ilsisi daug žymiųjų amerikiečių. (ev)

MŪSŲ SKAUTAI VERTI PARAMOS

Noriu pasidalinti mintimis su Clevelando visuomenės apie mūsų šaunų skautų vienetą: "Pilėnų" tuntą. Jau kuris laikas tuntui sėkmingai vadovauja jaunas, energingas ir sumanus vadovas ps. Remigijus Belzinskas. Tuntą sudaro: Vilkiukai, skautai, prityrę skautai vyčiai.

Tunto Vadijoj yra sekančios asmenys: tuntininkas — ps. Remigijus Belzinskas; tunto patarėjas — ps. Gintautas Taoras; ūkio vadovas — v. s. Vladas Bacevičius; išdininkas — ps. Eugenijus Jakulis; skautų draugininkas — Algis Miškinis; prityrusių skautų vadovas — Jonas Muliolis; vyčių vadovas — Linas Puškorius; vilkiukų vadovas — Paulius Nasvytis; tunto komandantas — Aleksas Spirikaitis ir sporto vadovas — Leonardas Kedys.

Tai štai koks gražus būrys jaunų vadovų pasiryžę aukoti savo laiką, jėgas, darbą ir sugebėjimus, kad mūsų priaugančioji karta pasiliktų mūsų tarpe, kad jie dirbtų Lietuvai, bet ne svetimiesiems.

Tasai mūsų jaunimas stovyklauja, keliauja ir iškiliauja. Visi jų darbai reikalauja pinigų. Jie stengiasi visokeriopais būdais pinigų užsidirbti, bet to nepakanka. Todėl lietuviška visuomenė yra prašoma ateiti jiems į talką ir paremti jų gražius sumanymus. Proga skautus paremti yra jau visai čia pat:

Pilėnų Tunto Skautų Tėvų Komitetas maloniai kviečia visus į tradicinį Užgavėnių blynų balių, kuris įvyks š. m. vasario 16 dieną 7 val. vak. Lietuvių Namų salėje. Programoje: s. A. Balašaitienės parašytas ir v. s. J.

Budrienės režisuotas linksmas vaizdelis "Skautiškas kaimas". Bus šilti užgavėnių blynai ir šampanas. Šokiams gros R. Strimaičio orkestras. Įėjimas \$12.00 asmeniui, jaunimui \$5.00. Status užsisakyti pas p. s. M. Puškorienę tel. 486-8613.

Tad iki pasimatymo skautų blynų baliuj. I. J.

• V. ir E. Račkauskai, davę auką Sekminių Vainiko pastatymui, programoje per klaidą buvo praleisti. Rengėjai jiems dėkoja ir atsiprašo.

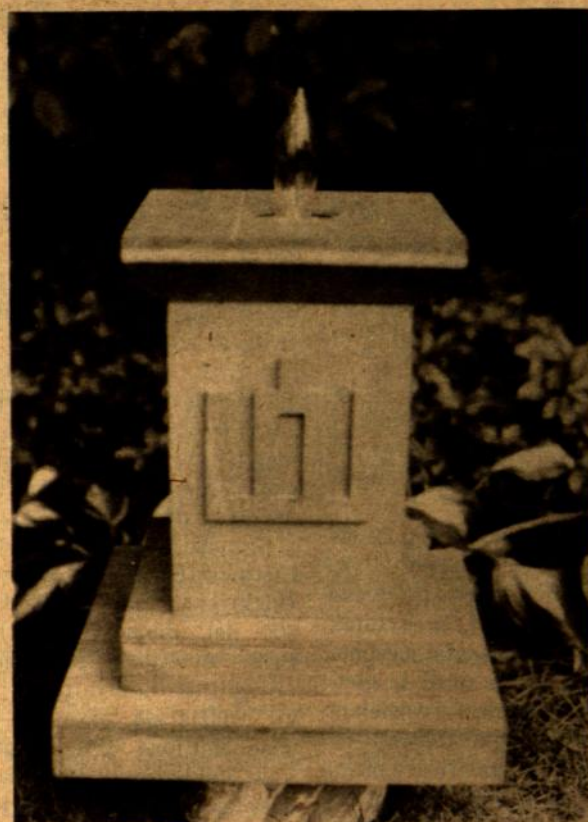
• Rytui Babickui, Clevelando vyrų okteto vadovui ir Čiurlionio ansamblio chormeisteriui, buvo padaryta sunki galvos operacija.

Linkime Rytui pasveikti ir grįžti prie muzikinio darbo.

• Sol. Dalia Kučėnienė koncertuos vasario 24 d., 4 v. p. p. DMNP parapijos kultūrinėje popietėje.

• Emilijai Steponienei Cleveland Clinic buvo padaryta sunki operacija. Linkime pasveikti.

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas II aukšte. Naujos parapijos rajone. Naujai atremontuotas. Pageidaujama 2 asmenų šeima vyresnio amžiaus. Skambinti: 481-0744. (4-6)

Tai mūsų kilnių ir žmoniškų senolių Saulių — Saulė, Amžinos Ugnies aukuras. Šią nuostabią mūsų tautos kūrybą turėtų turėti kiekviena kilnaus lietuvio šeima.

Kas pageidauja, galiu tokį aukurėlį atsiųsti. Tai rankų gamyba iš geros medžiagos. Viršuj mirga rausva ugnies liepsna.

Aukurėlio kaina šimtas dol. Užsakymą siųsti:

Inž. Mantas Aukštuolis
4 Elizabeth Ave.
Springdale, Conn. 06907.

"Amber Holidays"

1980 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

Kovo 20 — \$ 899.00	Liepos 15 — \$ 999.00
Balandžio 3 — \$ 899.00	Rugpjūčio 7 — \$ 999.00
Baland. 16* — \$ 879.00	Rugpjūčio 13 — \$1199.00
Gegužės 7* — \$ 899.00	(su Ryga)
Gegužės 14* — \$ 899.00	Rugpjūčio 28 — \$ 999.00
Gegužės 21 — \$1199.00	Rugsėjo 17* — \$ 899.00
(su Ryga)	Rugsėjo 24* — \$ 899.00
Birželio 5 — \$ 999.00	Spalio 8* — \$ 879.00
Birželio 19 — \$ 999.00	Gruodžio 26 — \$ 779.00
Birželio 23 — \$ 949.00	

* Tiesioginis skridimas (non-stop) Chicago—Amsterdamas—Maskva.

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registruokitės iš anksto —

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$30.00.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI ir RŪPESTINGAI išsiunčia visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PASALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

MOKAME AUKŠČIAUSIĄ NUOŠIMTĮ

UŽ SANTAUPŲ PAŽYMĖJIMUS

6½% įnešus \$100
12 mėnesių

7½% įnešus \$100
48 mėnesiams

6¾% įnešus \$100
30 mėnesių

7¾% įnešus \$100
72 mėnesiams

8% įnešus \$100
96 mėnesiams

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas iš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą ant išimtos sumos išmokamos tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5½%)

PATOGIAUSIAS TAUPYMO BŪDAS REGULIARI TAUPYMO KNYGUTĖ

Už įnašus mokame

5½%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori.

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose.

SANTAUPŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$40,000.

MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS
PASKOLAS NAMŲ PIRKIMUI.

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

ATIDARYTA SEPTADIENIAIS, Uždaryta pirmadieniais.

MAIN OFFICE

798 East 185th Street
481-8552

32800 Center Ridge Road 13515 Euclid Ave.
779-5915 681-8100

14406 Cedar Ave.
381-4280

ESLC

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Vasario 16-osios minėjimas Clevelande įvyks sekmdienį, vasario mėn. 17 d. 4 val. p. p. DMNP lietuvių parapijos salėje. Kalbas pasakys JAV kongreso narė Mary Rose Oakar ir VLIKo teisinė patarėja dr. Elena Armanienė. Koncertinę dalį atliks Čiurlionio Ansamblio vyrų choras diriguojamas kompozitoriaus A. Mikulskio. Minėjamą rengia ALT Clevelando skyrius.

• Vasario 16-tosios minėjimo proga Clevelande, kun. klebono G. Kijausko, S. J. iniciatyva, š. m. vasario 17 dieną DMNP lietuvių parapijos bažnyčioje, 10 val. iškilmingų pamaldų metu, giedos ramovėnų vyrų choras vad. J. Kazėno, vargonais palydint G. Karsokie- nei.

Bus atlikta ir pora naujų kompozicijų.

• Lietuvių klubo vadovybė praneša, kad lietuvių organizacijos, ateityje norinčios daryti Lietuvių namuose parengimus, prašomos iš anksto greičiau rezervuoti salę.

• Ohio Auto Body, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilių atitepti į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

INCOME TAX SERVICE

Day and evening hours by appointment only Guth & Širvaitis attorneys 877 East 185 Street. Located at Lithuanian Hall. Phone: 692-1222. (5-14)

GINTARO valgykloje

877 East 185 St.

Tel. 531-2131

VĖŽIŲ VAKARIENĖ

Ketvirtadienį, vasario 14 d.

13 dol. asmeniui

Rezervacijas užsakyti iki vasario 11 d.

Iš vaidinimo "Sekminių vainikas" Clevelande.

'SEKMINIŲ VAINIKAS' CLEVELANDE

J. KAZENAS

Š. m. sausio mėn. 26 dienos vakare, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos auditorijoje, įvyko A. Gustaičio muz. veikalo "Sekminių vainikas" vaidinimas, atliktas Detroito lietuvių jaunimo ansamblio bei senesnių teatro aktorių. Ansamblį kvietė ir globojo LB Ohio apygardos valdyba.

Programa, kurios viršelį sukurtas veikalo rėmuose dailininko D. J. pristato tris mecenatus ir 36 rėmėjus; tai didi talka dideliems užmojams. Apačioje — apygardos valdybos padėka ansamblui, vadovams G. Gobienei, J. Pusdešriui ir St. Sliziui, už sujungimą kūrybiniam darbui tiek daug talentingo jaunimo. Pasirašo: A. Butkus, K. Gaižutis, B. Gražulis, Z. Kripavičiūtė ir J. Mikonis.

Veiksmas vaizduoja Lietuvos kaimą per sekmines. Veikėjai pristatomi:

Petrulienės našlė — P. Heiningienė; Jievtutė, jos duklė — L. Tautkevičiūtė; Kazimieras, jos sūnus daktaras — L. Mikulionis; Kasutė, kaimo mokytoja — A. Smalinskaitė; Benediktas,

vargoninkas — R. Kasputis; Didžbalienė, kaimynė — B. Sverienė; Jonas, Petrulienės samdiny — K. Baly; Jurgis, kaimo jaunuolis — P. Jankus; Onutė, kaimo mergina — A. Jurgutytė. Jaunimo choro ir taut. šokių nariai atlieka dainuojančio ir šokančio jaunimo rolę. Instrumentalistai: St. Slizys — pianas, A. Matvekaitė — klarnetas, V. Neverauskas ir L. Orantas — akordeonistai. Visos dainos veikalui pritaikytos, harmonizuotos ir orkestruotos St. Slizio. Toliau seka tautinių šokių "Šilainės" narių sąrašas, kurių yra dvidešimt. Jų šokiai yra "Aušrelė", "Bernelius apgavikus" ir "Subatėlė". Jaunimo narių, kurie dainuoja ir vaidina, sąrašas priskaitoma trisdešimt, su choro seniūne — V. Leonavičiūte.

Pagaliam, laukiame spektaklio, kuris vėluojasi geru pusvalandžiu dėl netikėtos žmonių spusties. Per 600 publikos klegėte klega kaip niekada.

Pirmosios publikos "katutės" teko meno vadovui Sliziui artinantis prie jaunų žinomo orkestro. Ir štai: atsidaro uždanga ir jaučiamės esą su jais gražioje lietuviškoje sodyboje prie sodžiaus pirkios apkaitytos žiedais. Būrys gražus jaunimo, tautiniais rūbais pasipuošę, sudaro žavėtiną vaizdą. Čia pastebime ir vieną kitą aktorių, kurie suriša jaunimo dainas ir šokius į bendrą sceninį veikalą.

Į "Sekminių vainiką" įpinta net trylika dainų, kurių išpildymas užima beveik vieną trečdalį bendros vaidybos. Gi, du trečdaliai tenka prozos aktoriams. Pirmiausia sustosiu prie muzikinės veikalo dalies, nes ją atlieka vien jaunimas, kurį mes labai myli-

me ir statome į pirmąsias eiles.

Pagal eilę dainos pristatomos taip: "Kaip gi gražus, gražus" — harm. St. Slizio (mergaičių ansamblis), Ištrauka iš "Vakaro dainos" — A. Bražinsko (Tautkevičiūtė, Kasputis), "Du draugai" A. Raudonikio (tie patys), "Susitiktave norėčiau" K. Kavecko (Smalinskaitė, Tautkevičiūtė), "Kai aš turėjau", "Bernelius apgavikus" ir "Subatėlė" St. Slizio — atlieka choras, gi dvi paskutines — "Šilainė" ir choras, "Užstalė dainą" B. Dvariono, Dobiluos J. Gaižausko ir "Ilgiausių metų" B. Budriūno atlieka visas scenos personalas. "Pradės aušrelė aušti" harm. S. Slizio — atlieka choras ir šokėjai, "Sugrįžimas tėviškėn" B. Grobulskio — atlieka Mikulionis, Kasputis, Smalinskaitė, Tautkevičiūtė ir choras, "Lieptas" — finalinė daina A. Bražinsko — dainuoja visas scenos personazas. Visos dainos palydimos orkestro, nuskambėjo puikiai; tai muz. St. Slizio didis užsispyrimas.

Aktorių sąstatas puikus, geri tipai parinkti Didžbalienės ir Jono rolęms atlikti. Suvaidinta visų gerai. Tai Justino Pusdešrio "dirbtuvė".

Bendrai, "pasinėrus" ir įsigilinus į atliktą veikalą, matysime, kad aktorių vaidyba iškyla truputį aukščiau kitos pusės. Tai išveng-

ti su daina bei jaunimo krikštavimu, reikėtų gerokai pagreitinoti šokių tempą, reikėtų panaikinti per didelas pauzas tarp prozos ir muzikinių įstojimų, o po visą ko, kai visi gražiai išsidėstę publikai prisistato, kai virš 600 publikos sustoję kelia ovacijas nesusilaidydami, tada reikia progą išnaudoti ir patenkinti ją smagia jautria daina. Čia tikėtų Jaunimo giesmė Naujelio. Tad reikia dėkoti Stasiui Sliziui, už tokį didelį ryžtą "pastatyti" jauniems scenoje "lituanistinį institutą" su nemaža "konservatorija"; kas skaitome liet. laikraščius bei sekame kitą literatūrą, matome jo brangią dovaną aukojama mūsų jaunimui. O jis tik fordo buhalteris. Justas Pusdešris — režisierius dar jaunas — neseniai išėjęs į pensiją taip gražiai užsirekomendavo; po ilgesnės pertraukos jis vėl "prisikėlė".

Senutės šokiams negali vadovauti; Galina Gobiene dar jauna grakšti, tai tikra šokių mokytoja. Gaila, kad nesu Detroite, eičiau ir aš šokti. Nors jos grupė ir be manęs labai puiki.

Viso sąstato "Sekminių vainiko" spektaklio dalyviai turėtų dėkoti savo mokytojams už tokią gražią progą išmokyti lietuvių kalbos bei muzikos ir būti tiesesniais šokiuose.

Reikia dėkoti ir dar vienai "jaunuolių" grupei, tai apygardos valdybai. Jeigu ne vaidinimas, gal dar ilgai nebūčiau žinojęs kas jie; tur būt ir aš dar jaunas — jeigu taip.

Rekomenduoju visiems grupę pamatyti. Juo labiau kad bendruomenė vėl pradėjo savo darbą.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 St., Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų. Įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokščių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telef. 531-6720.

• PERKANT IR PARODUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 913-0910.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai. Nelaimės atvejais suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

• Lietuvių Rašytojų Draugijos naujoji valdyba š. m. sausio 27 d. pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirm. B. Brazdžionis, vicepirmininkai Br. Raila ir T. Venclovas, sekr. Alė Rūta-Arbienė išd. A. Gričius.

• Vytis — Lietuvos valstybės herbas — apipavidintas daugelyje formų ir įkūnytas daugelyje medžiagų. Šiomis dienomis išėjo ypač graži jo versija — didžiulė, 42 iš 30 colių Vyties vėliava iš geros, atlaso (satin) medžiagos. Vėliavoje ant raudono fono išpieštas puošnus, istoriškai taisyklingas Vytis. Apšvietus vėliavą iš užpakalinės pusės, gaunasi puikus trijų dimensijų vaizdas. Ši ypatinga Vyties vėliava tinka išpuošti privačių namų ar salių sienoms, o taip pat iškilmingai pakelti paraduose. Jos kaina — tik 39 dol. plus 3 dol. už tvirtą įpakavimą ir apdraustą persiuntimą. Gauna iš

Baltic Associates, Ltd.
P. O. Box 8248
Boston, Mass. 02114.

Bendrovė yra išleidusi ir savo netoli 1,000 lietuviškų gaminių didelį, 72 psl. spalvotą katalogą, gaunamą už 2 dol. tuo pačiu adresu.

WATERBURY

• Tradicinė Danutės Venclovauskaitės ruošiamą prisiminimui Stanislavo Venclovauskienės vakarienė, kaip kasmet, ir šiemet įvyks vasario 16 d., šeštadienį, nuo 6 val. vak. Lietuvių Klube, 48 Green St., Waterbury, Conn.

Pajamos skiriamos jaunimo lietuviškojo ugdymo darbams paremti. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

A. A.

ALEKSUI POCIUI

mirus, mūsų skyriaus nariui KAZIMIERUI
POCIUI ir jo šeimai reiškiamo nuoširdžią
užuojautą

ALT S-gos East Chicagos
Skyriaus Valdyba
ir nariai

A. A.

JUOZUI KUBILIŪNUI

mirus, liūdinčią dukrą RAMUNĘ ir visas gimes
bei draugus nuoširdžiai užjaučia ir
kartu liūdi

Lazdinių šeima

RAMUNEI KUBILIŪNAITEI,

jos tėveliui mirus, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu
liūdime

CLEVELANDŲ AKADEMIKŲ
SKAUTŲ SĄJŪDIS

Brangiai motinai

A. A.

VALERIJAI ŠLAPELIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnus JUOŽA, PETRA, dukrą
VERUTĘ GINTAUTIENĘ ir jų šeimas nuoširdžiai už-
jaučiame ir kartu liūdime

O. J. KALVAIČIAI
KAZĖ KALVAITIENĖ
E. P. GRIGONIAI

Aukos Dirvai

Atnaujinami prenumera-
ratą ir kitomis progomis
Dirvai paremti aukojo:

V. Bačanskas, Baltimore 2.00
B. Basiulis, Long Beach 2.00
G. Žilionienė, New York 2.00
J. Žvynys,
St. Petersburg 12.00
V. Misiūnas, Elizabeth .. 7.00
Balfo Detroito
skyriaus valdyba 15.00
V. Vitkus, Rochester 2.00
Dr. E. Jansonas, Osterville 7.00
J. Paukštienė, Chicago .. 6.00
Dr. P. Švarcas,
Mascoutah 10.00
Br. Škirpienė,
Washington 2.00
ALT S-gos Philadelphijos
Skyrius 50.00
J. Grebliauskas, Chicago 7.00
B. Sutkus, Richmond Hill 2.00
Ed. Čapas,
Willoughby Hills 12.00
J. Stankus,
Evergreen Park 4.00
V. Nasvytytė, Anglija 3.00
F. Mandeikis, Centerville 2.00
Dr. K. Avižienis, Chicago 5.00
J. Kasmauskas,
Ormond Beach 12.00
J. Briedis, W. Bloomfield 5.00
Dr. E. Juodėnas,
Cleveland 7.00
P. Žolynas, Chicago 7.00
B. Vembre, Rochester .. 7.00
X. Y., Niagara Falls 10.00
K. Januška, Chicago 2.00
N. Reikalas, Kenosha 7.00
S. Smalinskas, Livonia .. 2.00
A. Matioška, Dorchester 7.00
W. Diehl, Wickliffe 7.00
J. Saulėnas,
N. Providence 12.00
K. Siliūnas, Flushing 7.00
V. Katarskis, Dayton 5.00
V. Petrauskas,
N. Chicago 7.00
Prel. J. Kučingis,
Los Angeles 12.00
E. Jonušienė, Omaha 50.00
A. Kremeris, Palos Height 7.00
J. Daugėla, Juno 7.00
X. Y., Rockford 2.00
K. Trečiokas, Union 12.00
H. Stasas, Cleveland 2.00
J. Juodišius, Cleveland .. 5.00
Pr. Puškorius, Cleveland 7.00
P. Ridikas, Sydney 2.00
Dr. B. Paprockienė,
Richmond Hill 10.00
Ed. Stepas,
Willoughby Hills 10.00
K. Ralys, Cleveland 7.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

NEW YORK

NEOLITUANŲ SVENTĖ

Korp! Neo-Lithuania įkūrimo 57 metų minėjimas New Yorke dėl patalpų stokos buvo padalintas į dvi dalis. Lapkričio 17 d. 10 val., tėvų pranciškonų koplyčioje buvo atlaikytos pamaldos už okupantų nukankintus, žuvusius ir mirusius korporacijos narius. Pamaldas laikė ir tai progai tinkamą pamokslą pasakė, vienuolyno viršininkas Tėvas Leonardas Andriekus.

Lapkričio 23 d. 12 val., Kultūros židinio mažojoje salėje suaktyvinti susirinko gražus būrys korporantų ir svečių. Atidarymo žodyje, valdybos pirmininkas Jonas P. Lenktaitis, trumpai priminė tuolaikines sąlygas privedusias trylika jaunų akademikų įkurti šią

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO MINĖJIMAS NEW YORKE ĮVYKS vasario 17 dieną, sekmadienį.

11 val. ryto pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje, 259 N. 5 Street, Brooklyn, N. Y. Pamaldoms vadovaus kun. klebonas J. Pakalniškis, pamokslą sakys tėvas L. Andriekus, OFM. Žodį tars Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis.

Organizacijos dalyvauja su vėliavom.

3 val. p. p. Kultūros židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. bus iškilmingas minėjimas, kuriame žodį tars Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, JAV New Yorko miesto kongresmanas William Green, respublikonas, kun. dr. Jurgis Šarauskas, Valstybės departamento specialus pareigūnas, prof. V. Moroz, buvęs ukrainietis kalinys ir jaunosios kartos atstovas Viktoras Nakas.

Meninę programą atliks Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas V. Ralio ir tautinių šokių grupė Tryptinis, vad. J. Matulaitienės. Programai vadovaus Petras Tutinas.

Auka 4 dol. Studentams ir moksleiviams nemokamas.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos New Yorko Skyrius.

organizaciją. Atsistojimu buvo pagerbti mirusieji ir sugiedotas Lietuvos himnas. Tada jis pakvietė kolegą filisterį Antaną Diržį pasidalinti ideologinėmis mintimis. Kalbėtojo tema buvo korporacijos šūkis "Pro Patria". Tą obalsį jis nagrinėjo iš kelių išieities taškų, išvedžiodamas ir pabrėždamas patriotinę prasmę. Paskaitą baigus visi sustoję išklausė "Gaudeamus" ir tuom oficialioji dalis trukusi 35 minutes buvo baigta.

Antroji dalis buvo skirta muzikai. Vargonų virtuozas Albinas Prižgintas fortepijonu paskambino J. S. Bacho, Chopino, Listo, Griego ir kitus gūrinius. Puiki programa minėjimui pridavė tinkamo iškilumo. Baigus visi buvo pakviesti prie stalų apkrautų užkandžiais, kuriuos skoningai parengė trys jauni kolegos broliai Bitėnai iš Elizabeth, N. J. Tada svečiai ir korporantai turėjo progos pasikalbėti ir pabendrauti, muzikai A. Prižgintui skambinant pramoginės muzikos kūrinius. Vakaras buvo malonus ir nuotaikingas, todėl susirinkusieji namon neskubėjo ir

išsėdėjo ligi vėlyvaus laiko. (jpl)

DENVER

ISRINKTA NAUJA LB VALDYBA

Nauja Lietuvių Bendruomenės Colorado apylinkės valdyba, išrinkta 1979 m. gruodžio 8 d. susirinkime, pasiskirstė pareigomis sekančiai: Albertas Vaitaitis — pirmininkas, Stasys Mickus — vicepirmininkas administracijai, Arvydas Jarašius — vicepirmininkas jaunimui ir ryšiams su amerikiečiais, Charles Kowalis — išdininkas ir Julius Bulota — sekretorius.

Nepriklausomybės šventė bus paminėta vasario 24 d. Applewood Country Club patalpose. Pagrindiniu kalbėtoju bus Simas Kudirka iš New Yorko. Pakviesti U. S. ir Colorado senatoriai ir kiti valdžios atstovai. Meninę programą atliks Denverio lietuvių tautinių šokių grupė "Rūta", vadovaujama Antaninos Bulotienės. (vpa)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Fil. Antanas Diržys skaito paskaitą tema "PRO PATRIA", šalia sėdi valdybos pirmininkas Jonas P. Lenktaitis.